

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 l.

HÍRDETÉSEK:
 Első sorra 20 fillér.
 Minden következőnél 16 fillér.

Ryáti pótló ára 60 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Péntek, június 2.

Mai számunk főbb közleményei:

- Andrássy Gyula gróf a liberalizmusról.
- H-ja a milliók után.
- Kossuth Ferenc j. b. n. van.
- A jegyző pöre.
- A zenészmester gyilkosai.
- A király utazása.
- Egy milliós cég bukása.
- Ujabb feljelentés a temesvári autómobil katasztrófa ügyében.
- A Justh-párt és a szocialisták.

A beteg Kossuth Ferenc.

Arad, június 1.

A közélet legelején szereplő emberek gyakori sorsa ma elérte Kossuth Ferencet. A nélkül, hogy a betegsége különösebb okot adott volna rá, a halálhíre terjedt el ma a fővárosban s hamarosan a vidéken. Izgalmas kérdéskérdések, telefonváltások és a börze izgalmas szóharcai után kiderült a megnyugtató valóság, s ennek révén még több érdeklődő tudta meg, hogy Kossuth Ferenc állapota jobbra fordult és azok a kalandos híreik nem egyebek, mint direkt a levegőből kapott koholmányok, — mondaná a jó Sturm Albert, ha élne.

A megnyugvásban nemcsak a rokonszenv és a tisztelet nyilatkozott meg, amely viszont nemcsak Kossuth Lajos fiát, de egy nagyműveltségű, minden eljárásában egyenes és korrekt politikust illetett; de benne volt az a tudat, hogy Kossuth Ferenc szemé-

lye, egyénisége, politikai sulya ma fontos szerepet tölt be, s szinte nehéz lett volna elképzelni a helyzetet, ha a rémhírek valósága esetén annak következményeire kellett volna gondolni.

Kossuth Ferenc, a mikor a magyar politikai életben szerepét megkezdte, csak egy hatalmas név viselője volt, de akkor is meg volt a jelentősége, hogy a függetlenségi párt vezéri tiszteért való torzalkodást megszüntette. Ma másmisszió háruult rá. A függetlenségi és negyvennyolcas pártot az ő személye és meggyőződése tartotta vissza a túlzásoktól, a lehetlenségek és meggondolatlanságok politikájától s az ő politikai egyénisége tart attól távol mindent, ami ellenkezik a negyvennyolcas hagyományokkal. Hogy Justh Gyula és pártja emiatt elszakadt tőle, nem csorbitotta az ő igazságát s a választásokon megnyilatkozott hangulat inkább neki adott igazat, mint Justhéknek. Kiderült, hogy a magyar nemzet nem hiva a mértéktelen radikalizmusnak és a lassan-lassan elvet vallja a többség. Most pedig, amikor a függetlenségi Kossuth-pártból a becsmepészett klerikális és ultra-konzervatív törekvesek ütök fel fejüket, Kossuth Ferenc neve és egyénisége szab gátat ezek érvényesülésének s a liberális közvélemény elfogadhatja a garanciát, hogy amíg Kossuth Ferenc lesz a párt élén,

addig a függetlenségi lobogó alatt ez a dugáru nem fog piacra jutni.

A míg ő lesz a vezér... A rémhírek ugyan nem indokoltak, hogy az utódja felől gondolkodjanak az emberek, de az emberi ösztön szinte természetessé teszi, hogy ezt megtették. Az utódlás kérdését különben rémhírek és kritikus betegségek nélkül is bolygatni szoktak. A pártvezér utóda valószínűleg Apponyi Albert gróf lenne, aki eddig is viselte a helyettes elnökséget a pártban. S ez az utódlás nem lehet nagyon biztató a pártra. Magában az, hogy Apponyi Albert gróf nem tartozik az „ős-függetlenségi” közé, hogy megtérése a politikai pályának oly előrehaladott fokán, s a függetlenségi párt hatalomra jutásához oly közel történt: ez, a gróf minden szónoki és egyéb kiváltsága mellett, csökkentik a függetlenségi pártvezéri szerepre való rátermettségét. E mellett pedig a párt liberális elemei — hogy csak a Kovácsy-esetre gondoljunk vissza — nyíltan és élesen ellentétbe kerültek vele a kongregációs politika iránt vallott túlságos szimpatiaja miatt. Mindezek lehetségesé teszik, hogy Apponyi pártelnöksége a kettészakadt függetlenségi párt egyik oldalán újabb szétválást okozna.

Mindezek a gondolatok és föltevések, hál' Istennek, elveszítették aktualitásukat, abban a pillanatban, a

Párbaj.

Írta: Szász József.

Mikor berlini utamból hazatérve, először ültem be a kávéházba uzsonnázni, a fiuk mind nekem rontottak és szinte egyszerre kérdeztek:

- Hallottad már?
- Nem én! Fogalmam sincs, miről kérdeztek.
- Varga Pista párbajozott Szalóky Endrével.
- Kivel? — kérdeztem bámulva.
- Ugy-e, csodálkozol? Szalóky Endrével.
- Mikor?
- És milyen az eredmény?
- Pista otthon fekszik bekötött fejjel.
- Pista? Én azt hittem, Szalóky sebesült meg. És mi volt az ok? Bizonyosan tudom, hogy Szalóky kénytelen volt kihívni Pistát.

A fiuk félig diszkrétan, félig kárörvendezve összemoszolyogtak.

- Talán csak nem az asszony? — kérdeztem.
- Olyasmit beszélnek.
- Hát mondjátok, mégis mi volt köztük?
- Nem tudunk semmit. Pista hallgat, a többiek meséjére meg nem lehet adni.

Nem szólítam többé egy szót sem, magamba öntöttem a kávé és köszönés nélkül elrohantam. Természetesen Pistához mentem.

Varga Pista a város leghíresebb nőhódítója volt, akinek kevés asszony tudott ellenállni, míg ő egyikük iránt sem melegegett fel. Nem szerettem őt, mert túlságosan büszke volt rossz hírére és sokszor nem tudott elég tapintatos lenni, mikor kalandjairól beszélt. De annyira szerettem, ragaszkodott hozzám, bizalommal veltetett irántam, hogy lehetetlen volt barátságát visszautasítani.

Fejem zugott a hallottaktól és hiába igyekeztem megmagyarázni a történeteket. Hát már Szalóky is? Nem, az lehetetlen! Az az okos, tiszta lelkű asszony nem veszíthette el a fejét.

Mire Pistához értem, alig birtam magammal izgatottságomban. Tudtam, hogy nekem elmond mindent, ha a fiuk előtt el is hallgatta.

Halkan benyitottam hozzá. Az ágyban feküdt, feje bekötve, némán nézett a levegőbe.

- Szervusz Pista! — köszöntöttem.
- Szervusz Géza. Hát megérkezél?
- Igen; ép most hallottam balesetről s azért jöttem hozzád.
- Ez szép tőled. Foglald helyet.
- Az ágya mellett lévő székre ültem és fagatni kezdtem.
- Mond csak Pista, mi volt ez?
- Szamárság.
- Ez nem elég magyarázat.
- Többet nem mondhatok.
- Ezt a szólásmódot már ismertem. Ez a

vallomás bevezetése. Kezdtem tehát beazélni Berlinről, az ottani muzeumokról, az utcai forgalomról, az éjjeli életről, míg türelmetlenül félbe nem szakított.

— Ugyan hagyd el, mit érdekel az engemet. Inkább én beszélek.

Kissé közelebb húzódtam hozzá és figyeltem.

— Mikor Berlinbe utaztál, — kezdtem nagyban barátkozni Kelemen Lajossal. Azelőtt nem szerettem ugyan, de többszöri együttlét után jó viszony fejlődött ki közöttünk. Akkor kezdtem épen udvarolni Szalókyknak. Ez az asszony bámulatba ejtett. A férjét, aki ostoba, gyáva, nem is szereti, de hűségesen kitarik mellette és rendíthetetlen tisztasággal jár a férfiak között.

Tudod nagyon jól, milyen szerencsém van a nőknél, de vele nem birtam. Elővettem minden fogásomat. Voltam szellemes, művelt, hideg, érzélgős, mindez nem használt. S közben észrevettem magam, hogy mély, tisztább vonzódást érek iránta. — Kezdtem őt csodálni lelki nemességeért és sajnálni az életmódért, melyet folytat. — Egyszerű házi körében, a legközönségesebb munka mellett oly vidám, megelégedett volt, vagy legalább is annak látszott, hogy bámulatom napról-napra fokozódott. Azon vettem magam észre, hogy nem érek iránta többé érzelmi vágyat, csak lelki közösségre töreksem kettünk között.

Szükségét éreztem annak, hogy lássam,

mely a vakhir cáfolatát hozta Kossuth Ferenc jobban van, a magyar közélet mindan részéről egyforma melegséggel indulnak ágyához az érzések, a melyek az ő teljes fölépülését varják és óhajtják.

Andrássy Gyula gróf a liberalizmusról.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, június 1.

A kultuszárca vitájában Andrássy Gyula gróf mondott ma nagy beszédet, melyet az egész Ház élénk figyelemmel és érdeklődéssel hallgatott. A három hét óta huzdó kultuszvitának kimagasló eseménye Andrássy Gyula gróf mai beszéde. A parlamentben való helyzete, megfogathozott környezete is érdekes képét adta az egykori belügyminiszter felszólalásának. Neve, parlamenti meg politikai múltja és egész közéleti szereplése elszigetelése ellenére is általános meleg érdeklődést, rendkívüli figyelmet biztosított számára; beszédének előkelő színvonala, nyugodt, higgadt, biztos ítélete pedig szinte pártkülönség nélkül fokozódó tetszést keltett a Ház minden oldalán. Főképen a szélsőséget és a felekezetieskedés ellen csoportosította argumentumait, melyeknek súlyát igazságát mutatta, hogy a munkapártból és az ellenzékéről egyaránt sűrű taps és éljenzés szakította meg beszédét. Végül pedig elsőnek Zichy János gróf kultuszminiszter üdvözölte és hozzászólott Hederváry Károly gróf miniszterelnök, Apponyi Albert gróf és egész sereg munkapárti, meg függetlenségi képviselő, hogy kezét szorítson vele. A beszéd után váratlan dolog történt. A jegyző sorra fölolvasta a szólásra föliratkozott ellenzéki képviselőket, de senki sem jelentkezett. A munkapártiak pedig elállottak a szótól. Az elnöklő Návay Lajos megkérdezte, hogy akar-e még valaki beszélni. Ezuttal sem jelentkezett senki, mire az elnök bezárta a vitát. Az egész munkapárt tapsolt és éljenzett, de az örömet hamarosan csalódás váltotta föl. Kitént, hogy Csermák Ernő közben szólásra jelentkezett és Návay megállapítván a tévedést, Csermáknak megadta a szót. A vitában Andrássyn kívül az ellen-

zékéről Bakó József, Fráter Lóránt és Csermák Ernő, a munkapárttól Richter János szólt föl.

Berzeviczy Albert féltizenegykor nyitja meg az ülést.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök jelenti, hogy a Sátoraljaujhelyi Kossuth-szobor leleplezésénél a Ház küldöttségét Apponyi Albert gróf vezette s ő tette le a Ház koszoruját is. A kispesti Kossuth-szobor leleplezéséhez a Ház meghívót kapott. Bemutatja a függőben lévő indítványok és interpellációk jegyzékét.

Hegedűs Kálmán, a munkásügyi bizottság előadója bemutatja a bizottság jelentését az iparfelügyelőkéről szóló miniszteri jelentés tárgyában következő, napirend szerint

Bakó József Kossuth-párti: Először a polgári iskolákról beszél s követeli, hogy a nem állami polgári iskolai tanárokat államsegély révén, ugyanolyan javadalmazásban részesítsék, mint az állami polgári iskolai tanárokat. Reméli, hogy Zichy János kultuszminiszter méltányosan fog eljárni ebben az immár sürgős ügyben. Foglalkozik a felekezetek állami segélyezéséről szóló miniszteri jelentéssel s konstatálja, hogy a róm. kat. egyház mindjobban előre nyomul a többi felekezet rovására. Különösen súlyos a helyzetük a protestáns iskoláknak, amelyeknek segély kérését nem részesítik a kellő méltánylásban. Erősen támadja Barkóczy miniszteri tanácsost, aki a nem kongregációs tanárokat üldözi. Kéri a minisztert, hogy Barkóczyt minél előbb helyezze el a középiszkolai osztály éléről. Olyan ember, aki üdvét a kongregációkban keresi, az még a középkorban él, amikor a protestáns üldözés dicsőségsszámba ment. Konkrét eseteket sorol fel arra nézve, hogy Barkóczy miniszteri tanácsos tudatosan elnyomja a katolikus iskolákat. Követeli az 1848. XX t. c. teljes végrehajtását. Beszél a kultuszminisztérium kezelése alatt levő birtokról és adatokkal bizonyítja, hogy rosszul gazdálkodnak. Kéri a tanárok nyugdíját 30 évben megállapítani. A harmadik egyetemet Debrecennek reklamálja azért, mert Debrecen olyan anyagi áldozatot hoz, melyet más város nyújtani nem képes és ezáltal kielégítést nyer Debrecen vidékének iskolai szükséglete. Támadja Szász Károlyt és kijelenti, hogy az alma messze esett a fájától, mert egy református ember nem mondhatja azt, hogy református theologia nem foglalhat helyet az egyetem keretében. Ugyilátszik Szász Károly magasabb állást akar elnyerni a kultuszminisztériumban. (Mozgás.)

Elnök: Figyelmezteti szólót, hogy nincs joga képviselőtársát meggyanúsítani.

Bakó József: Azt hiszi, hogy neki saját

felekezetét joga van még saját hitsorsosával szemben is megvédeni.

Elnök: Ön tartozik magát az elnöki figyelmetetésnek alávetni.

Bakó József: A javaslatot nem fogadja el, ellenben határozati javaslatot nyújt be.

Richter József (munkapárti): Sajnálja, hogy már napirenden van a Házban a felekezeti kérdés, pedig ennek az országnak szüksége van a felekezeti békére. Magyarország egy nem épen szerencsés vegyes házasságban él, melyben az erősebb fél nem mi vagyunk és ha bennünket lekötnek a felekezeti kérdések, akkor csak mi veszhetünk és Ausztria nyer.

Beszél a modern áramlatokról, azok keletkezéséről. Történelmi visszapillantást vett azon időkre, amikor a destruktív irányzatok keletkeztek. Szóval kijelenti, hogy bár katolikus pap, de azért a huszadik század gyermeke. Modern ember és liberális a szó legszébb értelmében. Össze tudja egyeztetni a kereszténységet a modernitással, mert a mai kultúra tulajdonképpen keresztény kultúra. Ezt a kultúrát nem kell féltetni a szabadgondolkodóktól és a radikalizmustól, mert a keresztény kultúra tele van radikalizmussal, sőt maga a katolikus vallás is szaturálva van radikális eszmékkel.

Nem kell meghuzni a vészharangot, sem pedig Jeriko trombitáit megfújni, mert attól nem fognak összedülni a keresztény kultúra sziklái. Ne vigyük be ezeket a politika gyakran piszkos hullámaiba és főképp ne vigyük ki ezeket a panaszokat a nép közé. (Helyeslés.) Ne monopolizáljuk a kereszténységet. Hivatkozik Prohászka püspökre, aki hirdeti a szabad eszmét. Arra kéri az összes felekezeteket, hogy fejlessék és tegyék intenzívve hitéletüket, mert két dologban feltétlenül találkozni kell. A szeretetben és a közös haza, a közös édesanya szeretetében.

Beszél a zsidókérdésről. Hivatkozik Chamberlain könyvére, abból részleteket olvas fel a zsidókérdésről. Az antiszemitizmus, magyar specialitás, de ha szétnézünk a társadalomban, látjuk, hogy mindenki érintkezik a zsidóval. Még a néppártnak is meg van a maga házi zsidója. (Derűtség.) A zsidóknak erényeik vannak, ezeket utánozni kell. Utánozzuk élelmeségüket, szép családi életüket. Ott van antiszemitizmus, ahol sok a zsidó. Itt már elég zsidó van. (Derűtség.)

Felkiáltások: Metelt!

Richter János: Arra kéri a minisztert, hogy a más országokból kiűzött zsidók érdekében járjon el, hogy ott maradhassanak, ahol születtek. Attér azután a kongrua kérdésére, ha ez őt már nem érinti, mert püspöke elcsapta. (Oriási derűtség és taps) vázolja a papok hely-

beszéljek vele, megvitassam legújabb témáimat. Máskor, ha egy asszonnyal többször sétálok az utcán, az emberek összesugnak és pletykálni kezdenek. De mi olyan komolyan beszélgetve, annyira minden bizalmaskodás nélkül mentünk egymás mellett, hogy a rossz nyelvek elnémultak.

Egy délután, — akkor már egészen ki voltam forgatva magamból, — valamelyik barátját meglátogatta s én annak kapuja előtt vártam, hogy hazakisérjem. Szembe jött Kelemen.

— Mit csinálsz itt? — kérdezte.

— Várok.

— Kit, mit? Talán Szalókynét?

— Mondjuk.

— No hát sok szerencsét.

Boszantott a gunyos hang, mellyel utolsó szavait kiejtette, mert éreztem, hogy szokott kalandjaimra céloz.

Folytattam sétámat, mely csak nem akart véget érni. Eltelt egy óra, eltelt egy másik és az asszony még mindig nem jött. Egyszerre ismét szembe találtam magam Kelemennel.

— Az Istenért, hát még mindig nem untad meg a sétálást?

— Nem én.

— Erdemes azért az asszonyért annyit fárasztanod magad?

— Ha én nem sajnálom, mit töröd a fejed rajta!

Erre elment. Nemsokára jött az asszony.

Hazakisértem, azután vacsorázni mentem. Vacsora után mellém telepedett a kávéházban Kelemen. Mindjárt a dologra tért.

— Nos, mi volt?

— Igazán semmi különös.

— Az lehetetlen. Csak nem sétáltál két óra hosszat.

— Nem sétáltam ok nélkül: hazakisértem.

Hát már te is idealista lettél? Eddig nem ugy ismertelek.

— Ugy látszik, megváltoztam.

— Persze akadt egy asszony, akivel nem olyan könnyű elbánni. Végre kisül, hogy nem is vagy olyan nagy hódító, csak a mi asszonyaink gyengék.

Nem feleltem egy szót sem, s pedig folytatta a bosszantást.

— Ismerem a te csataterved. Rohamot intézel a szokott módon, ha sikerül: győztél, ha nem, te adod meg magad és hódolva kezét csókolsz.

A vérem forrott erre a beszédre. — Sértve éreztem férfiú hűségomat, tudtam, hogy veszőfélben van a nimbusz, mely eddig körülvettem. Bántott a kudarc és hirtelen gyűlölet fogott el az asszony iránt. Igen s az oka mindennek. Miatta kell ezt az elbánást tűrnom. Vágyódtam az után, hogy megalázzam, a porba döntsem, mint ahogy ő megalázott engem, bár tudtán kívül.

Kelemen újra kezdte.

— Kellene az asszony, ugy-e?

Ekkor örült gondolatom támadt. Még most sem tudom megmagyarázni, mint történt, de hirtelen odahajoltam a füléhez és izgatottan suttogtam:

— Ha épen kíváncsi vagy, megmondhatom, hogy nála is célt értem.

Bámulva ugrott fel, én pedig homlokomra tettem kezemet, mert ugy éreztem, mintha valaki erősen fejbe ütött volna.

— Hogyan történt? — kérdezte halkán.

— Majd máskor elmesélem, most kissé rosszul vagyok. De add szavad, hogy nem szólsz senkinek.

Mindent megígért s ekkor elváltunk. Borzasztó lelki állapotban értem haza. Hiszen sok minden volt eddig a rovásomon, de sohasem éreztem megbánást. Mindig a nőket okoltam, akik nem tudtak ellentánni a legkisebb csábításnak. De most feláldoztam egy nő becsületét a hűségomnak. Azzal igyekeztem vigasztalni magam, hogy Kelemen adott szava megőriz a hazugság kipattanásától.

Másnap folyton azon törtem a fejem, mit feleljek neki, ha a részleteket kérdezi. Ejj, nem sülyedek még mélyebbre. Megtagadok minden magyarázatot. Egész nap nem mozdujtam ki, hogy elkerüljem a találkozást a fiukkal.

Következő reggel szembe jött velem Radó Péter és titokzatos arccal hozzám lépett.

— Gratulálok!

— Ugyan mihez? — kérdeztem.

— Hallottunk már mindent!

— Nem tudom, miről van szó.

zetét és a kongrua felemelését kéri. A javaslatot elfogadja.

Elnök: Szünetet ad. Szünet után.

Náday Lajos foglalja el az elnöki székét.

Százy Károly személyes kérdésben szól. Reflektál Bakó József támadására, aki egyébként neki harminc éves barátja. A Ház színe előtt önérzettel utasítja vissza Bakó támadását.

Fráter Loránd. Nem foglalkozik Richter János beszédével, mert elvből ellene van a felekezeti kérdésnek. Szóló a művészettel kíván foglalkozni. Ostorozza a modern irodalmat, melynek pusztán divatból vannak olvasói. A képzőművészetről szólva elismerését fejezi ki a magyar képzőművészek nagy kvalitásait. Azonban itt nem ismerik el tehetségüket, tehát se-regestől mennek ki külföldre. Ily módon aztán nem fejlődhetik ki nálunk a nemzeti képzőművészet. Beszél a művészek nyomoráról, mely onnan van, mert nálunk kevés a műértő, aki vegyen képet és kevés a pénz is. Nevelni kell a publikumot a képvásárlásra. Felhívja a miniszter figyelmét a képzőművészek anyagi támogatására. Rámutat arra, hogy az iparművészeti iskolában most nem arravaló tanárok működnek s az oda valók, mint például Lechner Ödön viszont nem kapnak ott helyet. A magyar népművészet állami támogatásával sokat megtakaríthatnánk, ma csak tiroli csipkékből két millió korona értékűt hozunk be. A költségvetést nem fogadja el.

Andrássy Gyula gróf: A mi költségvetési vitáink legnagyobb hibája rendszeresen az, hogy mindenről beszélnek, csak magáról a költségvetésről nem. Azért szólal föl, hogy a liberalizmus álláspontját ebben a vitában határozottan és világosan kifejezésre juttassa. Veszedelemes dolognak tartja, hogy az egységes nemzeti érdekek rovására elhanyagoljuk a mindnyájunkkal közös célokat s részérdekeket, osztály és felekezeti jelszavak bontsák meg a nemzet lelki világát. Az agrárizmusnak vagy a merkantilizmusnak a fogalmak tiszta értelmezése szerint megvan a maga jogosultsága, de ezeket bizonyos egységes érdekek szolgáltatába kell állítani s nem szabad, hogy az érdekek fölé kerüljenek, vagy éppen pártalakulás alapjául szolgáljanak. Ugyanez áll az osztályérdekekre nézve is, a munkásosztály helyzetének javítása a nemzeti fejlődés, a kultúra és haladás érdeke, de egy osztály, akár a munkás, akár a munkáltató érdekét uralkodóvá tenni a többi rovására, nemzeti veszedelem lenne. Az abszolút uralkodók rendszeres taktikája volt, hogy megbontották a nemzeti társadalom egységét hogy így annál biztosabban uralkodhassanak rajta. A szabad gondolat illetve a gondolkodás szabadsága elemi feltétele az emberi haladásnak s még a hitetlen jogát is meg kell védeni a maga állás-

— Szalókyné esetét. Kelemen tegnap becsipett és előadta a társaságnak, amit beszél-tél neki.

Elképzelheted lelki állapotomat. Napokon keresztül olyan voltam, mint aki esztét vesz-tette. Kelemennel nem akartam találkozni, mert nem mertem neki szemrehányást tenni hiszen nem volt bűnöse a dologban: józan ál-lapotban feltétlenül hallgatott volna. És mégis félttem, ha meglátom őt, neki rohanok és öklömmel arcába csapok.

Három nap alatt az egész város tele volt a hírrel és egy hét múlva Szalóky provokál-tatott.

Ismered ezt a hidegvérű, szótlán embert. Először pisztollyal akart verekedni, de a segédek nem engedték, mert tudták, hogy akkor teljesen ki lett volna szolgáltatva nekem. Kard sem volt ugyan azelőtt kezében, de attól még-sem féltették annyira.

Nem akart várni, még kissé megtanul vivni másnap kiálltunk. Soha ilyen örült verekedést nem láttam. Kimondhatatlan dühvel csapott jobbra-balra: lehetetlen volt ellene védekezni. S ugylátszik, a sors is segíti azt, aki-nek igaza van.

Rövid küzdelem után mély vágást kaptam a fejemre s ezzel a párbaj véget ért: harkép-telen lettem, Szalóky nem békült ki.

Ez a története az én szomorú párbaj-jomnak. Ha meggyógyulok, elköltözöm eb-ből a városból. Nem tudok többé találkozni az asszonygyal, aki ellen ilyen súlyosan vét-keztem.

pontjához. De a szabadgondolkodás önmaga el-len vétkezik, mikor agresszív lesz s mások jogát veszélyezteti a különböző felfogásban. Így a szabadgondolkodás zsarnokságához jutunk el, a mire példát éppen Franciaország szolgáltat, a mely ez irányzat tultengése folytán elvesztette a politikai feyelmezetttség erejét és egyre veszít nemzetközi politikai súlyából is. A vallás a társadalomban a legértékesebb rendfőntartó erőt jelenti s hogy a ki a vallásos érzést terjeszti, nagy szolgálatot tesz a nemzetnek is. Különbséget kell azonban tenni vallásosság és felekezetiiség között. Az utóbbi arra tör, hogy a maga vallásának uralkodó pozíciót szerezzen a többivel szemben. Igaz, hogy a felekezetiiség nem jelent szükségképpen gyűlöletet és türelmetlen-séget, de rendszeren oda vezet, mert az egyik felekezet agresszív föllépése a töb-bit is hasonló akcióra kényszeríti. Igaz, hogy küzdelem nélkül elképzelhetetlen a haladás, de a felekezeti türelemben több a veszedelem, mint a haszon. A felekezeti-teskedő emberek nem mindig vallásosak is, ez a hajlam megbontja a társadalom, a család békéjét egyaránt s haladás helyett a bé-nítő önmarcangolás útjára viszi. A mi törté-nelmünk is azt mutatja, hogy vallási villongá-sainkat az idegen középponti hatalom mind-nyájunk letörésére használta föl. A mostani versengést szintén az ország sanyli meg s az egész nemzet kulturális és gazdasági érdeke. A felekezeti oktatás dolgában nem érthet egyet Tisza Istvánnal, van ugyan haszna a feleke-zeti iskolának, de szükségesnek tartja a ne-velő-intézetek zömének államosítását. A gyere-kek lelki világában a felekezeti iskolák egyol-dalu vallási és társadalmi felfogást fejlesztenek ki. Epp olyan a hatásuk, mintha az arisztokrácia a középosztály és a munkásság gyermekei külön-külön iskolákba járnának. A kongregációk dol-gában a szabadság álláspontján áll, de a kor-mánynak örködnie kell, hogy senkire nyomást ne gyakoroljanak s ne vegyenek ki ígéreteket olyan korban a gyermektől, mikor azok fon-tosságát mérlegelni sem tudja. Hisz ha például a párbaj ellenes fogadalmat kiveszik tőlük a kongregációk, mit csinálnak majd a katonaság-nál. Nagy bajnak tartja, hogy nálunk külön katolikus, külön protestáns és külön zsidó ön-érzetet akarnak kifejleszteni. Nálunk csak a nemzeti önérzetet kellene ápolni és erősíteni. Azt hiszi, hogy Magyarországon csak szabad-elvű politikát lehet csinálni, szabadelvű felfo-gásunkat sose veszítettük el egészen a legelke-seredetebb vallási harcok között sem. Három olyan különböző ember, mint az erősen kato-likus és arisztokrata Széchenyi István, a láng-lelkű és demokrata Kossuth Lajos és a böles középút mestere, Deák Ferenc is a vallási kér-désekben egyetértettek. Az ő példájukat a mai nemzedék is követheti, mert a miben ők egyet-értettek, az csak a jó és helyes irány lehetett. A költségvetést elfogadja.

Andrássy beszéde nagyon nagy hatást tett a Háza. A képviselők pártkülönség nélkül üdvözlésére siettek. Előljárt a gratulációban Zichy János gróf kultuszminiszter, Apponyi Albert gróf és Hédeváry Károly gróf minisz-terelnök. A Ház pedig sokáig ünnepelte és tap-solta.

Csermák Ernő a tanítás módszerének és a tankönyvek reformját sürgeti. Szemelvényeket olvas föl iskolai könyvekből annak igazolására, hogy például a nyelvtanításban milyen képte-len dolgokkal terhelik a gyermekeket. A költ-ségvetést nem fogadja el.

Az ülés két órákor végződött.

TANÜGY.

(—) Az aradi iparos-tanonc iskolában e hó 2-án, pénteken, — az iparostanonc-iskola fel-ügyelőbizottságának elnöke rendelkezése folytán — előadás nem lesz.

(—) Iskolaszéki ülés. A községi iskolaszék, miután a június hó 1-ére szóló egybehívásra a tagok kellő számban nem jelentek meg, e hó 3-án (szombat) délután 4 órákor tartja meg ülését, melyre a tagokat ez uton is meghívja: Varjassy Lajos iskolaszéki elnök.

A király utazása.

— Megérkezés Bécsbe és Schönbrunnba. —

Távirati tudósítás.

Arad, június 1.

Pontosan, a megállapított időben, ma dél-ben egy órákor elutazott a király Gödöllőről. Marx János, máv. elnökgazgató délelőtt 11 órákor Gödöllőre érkezett, mert ő vezette Marcheggig az udvari vonatot, mely a kőbányai felső pályaudvaron és a „király váltón“ keresz-tül Palota-ujpestre ment és innen tovább a bécsi Staatsbahnhofra, ahova esti hét órákor érkezett meg.

— Délben a király elbucuzott a Gödöllőn maradt udvari emberektől. A királyi költség-nál megjelent Podhorányi plébános, aki meleg sza-vakban adott kifejezést a nép hódolatának. A bucsuzkodáskor az egész udvari személyzet fel-sorakozott. A pályaudvarra vezető uton ezrekre menő tömeg állott. A király nyitott udvari hin-tóba szállott és barátságosan integetett bucsut jobbra-balra. Egész sereg kocsis és társzeker-követe, melyek őfelsége podgyaszát szállították. A pályaudvar előtti térség szintén feketélt az emberektől. Hangos üdvözlés fogadta az ural-kodó érkezését. A lelkes fogadtatás közben fel-se tűnt egy kis incidens.

Szentmiklóssy detektív észrevette, hogy két polgári ruhás nő valamire készülődik. Iz-gatottan beszélgettek, az első sorba törtek utat maguknak. A detektív figyelmeztetésére két csendőr állott mögójük. Abban a pillanatban, mikor a királyi hintó elrobogott mellettük, a két nő keblébe nyult és egy fehér papircsomót vett ki onnan. Kérvények voltak, amiket a ki-rályi kocsiba akartak dobni, de a mögöttük álló csendőrök megakadályozták őket és elvezették az állomásra.

Mindenkit meglepett a király jó színe. Egészséges és vidám volt az uralkodó, aki az utazás előtt többeket megszólított, így Marx Jánost, bucsut vett Pirkner főerdőtanácsostól, Pegze Lajos dr. főorvostól és Friedrich Géza uradalmi igazgatótól. Azután a gödöllői főszol-gabíróhoz fordult:

— Nagyon jól éreztem magamat, örülök, hogy itt lettem mondotta, aztán még hozzá-tette:

— Nem tett kárt a tegnapi zivatar a ve-tésekben?

— Csak kis kárt okozott, de az jelenték-telen — mondotta a főszolgabíró.

Aztán Barchy Gyula csendőrszázadoshoz intézett pár szót:

— A szolgálattal nagyon meg voltam elé-gedve. Ön állandóan itt van, avagy csak kive-zényelték?

— Állandóan itt vagyok felség — volt a csendőrszázados válasza.

Az állomásfőnök jelentette, hogy a vonat indulásra készen áll.

A király még egyszer bucsut intett, aztán felszállott a vonatra. A felszállásnál Földi Fe-renc főkocsimester segédkezett a királynak.

A király egyedül utazott szalonkocsijá-ban. A többi kocsikban a kíséret foglalt helyet.

A személyzet egy része a gödöllői kastély-ban maradt, amelyet csak szombaton hagy el.

Hat órákor érkezett meg a király Bécsbe, ahol a közönség óriási ovációban részesítette. Hivata-los fogadtatás nem volt, de a pályaudvart és környékét ezrekre menő tömeg lepte el, amely örömmujongással kalap és zsebkendő lengetéssel fogadta az uralkodót.

A király szívélyesen szalutált az üdvözlé-sekre és mosolygó arccal ment csukott ko-csijához, a melyen azonnal Schönbrunnba haj-tatott.

A schönbrunni kastély környékét is nagy közönség lepte el. A kastéllyal szemben levő parkban iskolás gyermekek épen tornaünnepélyt tartottak. A gyermekek közül husz fehér ruhás leányka a király kocsijához futott és virágokat dobáltak a fogatba.

A király Schönbrunnba való megérkezése után azonnal visszavonult termeibe, bár a fáradtság legcsekélyebb jele se látszott rajta.

Hajsza a milliók után.

— A különé nábob végrendelete. —

Távirati tudósítás.

Newyork, június 1.

Newyorkból jelentik: Néhány nap előtt egy rendkívül külön természetű öreg ember hunyt el a newyorki St. Vincent's kórházban. A rejtélyes öreget, akit Van Baren néven ismertek, gazdag embernek tartották csakugyan betegségében végrendeletet készített, amelyben öt millió dollár értékű vagyonát barátaira, Chas. A. Campbell chicagói kertészre s két white plainsi fiatal emberre, a Piggott fivérekre hagyta.

Van Baren csak annyit mondott vagyona felől, hogy az biztos helyen van letéve s az örökösök, — akik máskülönbén semmi rokonságban sem voltak vele — tudni fogják, hogy hol lehet a kincset feltalálni.

Általános volt a meglepetés, mikor a három örökös kijelentette, hogy a nagy vagyonról semmi közelebbi tudomásuk nincs. Van Baren évek óta ismerték, tudták róla, hogy nagy pénzösszegek fordulnak meg a kezén, de soha sem árulta el nekik, hogy pénzét melyik bank páncélszekrényében helyezte biztonságba.

Az örökösök nevében, akik teljesen vagyontalan emberek Henry R. Barrett white plainsi városi ügyész fáradozik a vagyon kikutatásán, akinek költségeit számos olyan gazdag polgár fedezi, akik jól ismerték maguk is az öreg különé s tudták róla, hogy nagyobb vagyonnal kell bírnia, mert látták, amikor newyorki pénzintézetekben nagy összegekről szóló utalványokat váltott be. Ezeket maga a rejtély izgatja, hogy hová tehetette az öreg pénzeit?

Van Baren több ízben járt üzleti ügyekben Newyork és Washington nagy bankházaiban s ilyen kirándulásaira sokszor barátait is magával vitte. Mig ő a bankban bennjárt, társainak kívül kellett várakozni, de hogy pénzének kellett ott lenni, azt bizonyította az is, hogy a bankból mindig sok készpénzzel tért vissza. Ezeket a bankokat most mind átkutatták, de csak annyit tudtak megállapítani, hogy Van Baren ott bérelt pénzesfiókját halála előtt már hónapokkal felmondta.

Az öreg különé vagyonának eredetéről azt beszélte, hogy mint családjának utolsó tagja Hollandiában értékes ingatlanokat örökölt, a melyeket több millió dollárért az állam vásárolt meg tőle. Ebben az örökségi ügyben, két évvel ezelőtt Van Baren személyesen is járt Hollandiában s akkor hónapokon keresztül nem látták barátai.

A rejtélyes milliomos igen nagy műveltségű férfi volt; előszeretettel vásárolt műkinceseket, amiket mind egyes bankok páncélszekrényeiben helyezett letétbe, de sehol sem hagyott hátra utbaigazítást arról, hogy hol lehet ezeket a műkinceseket megtalálni.

A három férfival, akikre vagyonát hagyta néhány évvel ezelőtt ismerkedett meg, amikor egy szerény boarding házban lakott. A három fiatalember nagyon megtetszett neki, többször hetekig tartó utazásokra elvitte őket magával.

Az örökösök most kétségbeesve lesik a vizálat eredményét, amely dúsgazdag emberekké teheti őket.

Kossuth Ferenc jobban van.

— Hogyan keletkezett a halálhír? —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 1.

Ma reggel hihetetlen gyorsasággal az a riasztó hír terjedt el a fővárosban és később a vidéken is, hogy Kossuth Ferenc, aki tegnap rosszul volt, ma hajnalban hirtelen meghalt. A cáfolatnak nincs az az erős formája, a mit ez a híresztelés meg ne érdemelne, mert Kossuth Ferenc jobban érzi magát, orvosai is határozott javulást konstataáltak.

Hogy a katasztrófa híre honnan indult ki, eleinte nem lehetett megállapítani és jogos volt az a gyanu, hogy valaki szándékosan nagy apparátussal terjesztete. A hír ugyanis rövid két óra alatt eljutott mindenhová, a hol a legnagyobb mértékben kelthetett érdeklődést: a közélet notabilitásaihoz, a minisztériumokba, a lapok szerkesztőségeihez, a képviselőházba, a tőzsdére, a nagy pénzintézetek és gyárak igazgatóságaihoz, politikusokhoz, magánemberekhez, úgy, hogy tízedfél óra tájban már a kávéházakban és a vilamos kocsikon is erről beszéltek és kérdősködték városszerte. Kevéssel utóbb már a vidéken is híresztelték több városban, úgy Aradon is.

Később aztán kiderült, hogy a halálhírt egy távirókisasszony fogytékony nyelvismerete és súlyos indiszkréciója okozta. Kossuth ma az öcsésének Kossuth Lajos Todornak egy olasz szövegű táviratot küldött, amelybe többek között az a kitétel is előfordult, hogy a tegnapi rohamok következtében majd meghalt. A táviratot felvevő kisasszony, aki véletlenül tudott egy keveset olaszul félreértette a dolgot és azt hitte, hogy azt táviratozzák Kossuth Lajos Todornak, hogy a bátyja már meghalt. Rögtön értesítette erről a főnökséget, ez a kereskedelmi minisztériumot. A postahivatalra kitűzték a gyászlobogót. Így jutott el a hír egy könyvomatatos lap szerkesztőségébe, ahonnan aztán az egész városba szétterjedt.

Reggel háromnegyed nyolc órakor jelent meg Kossuth lakásán a Gresham-palota hivatalos szobájában Pally Sándor, a titkár. Bement Kossuth Ferenchez, aki épen akkor kelt föl és üdvözölte. Alig tért vissza szobájába, már megcsendült a telefon és a kereskedelmi minisztérium tudakolta, hogy vajjon él-e még Kossuth Ferenc, mert ki akarják tüzni a gyászlobogót.

Ez volt az első kérdősködés és utána egész délelőtt még számtalan következett. A titkár alig győzte elmondani az igazat, ami a következő: Kossuth Ferenc egész éjjel nyugodtan aludt, úgy, hogy Stettner dr. orvosra, aki állandóan mellette van, egyetlen egyszer sem volt szükség s az orvos reggel nyolc órakor haza is ment. Kossuth fölkel, felöltözött, megborotválkozott s egy karosszékebe telepedett. Tíz óra tájban meglátogatta Müller professzor, akivel hosszasan elbeszélgetett. A professzor kijelentette, hogy a beteg határozottan jobban van s állapota a körülményekhez képest kielégítőnek mondható, de nyugalomra van szüksége.

Ezért nem fogadhatott Kossuth délelőtt mindenkit, aki ott járt érdeklődni a riasztó hír nyomán. Sokan voltak ott, így a többi közt Apponyi Albert gróf, Wekerle Sándor, Szte-rényi József, Ludwigh Gyula, Ábrányi Kornél,

Simon Jakab a börze alelnöke. Mindnyájan rossz hírt hallották a leghitelesebb formában.

Ugyancsak a halálhír valóságáról kérdősködték a délelőtti folyamán a többi közt telefonon Andrássy Gyula gróf, Jeszenszky Sándor és Stettina József államtitkárok, Chorin Ferenc és Hegedüs Loránt, a Gyáriparosok Országos Szövetsége részéről, Ormódy Vilmos, a Magyar Általános Biztosító Társaság elnökgazgatója, Barát Ármín királyi tanácsos, a miniszterelnöki sajtóiroda főnöke, Popovics Vazul és még számosan.

Pontban déli egy órakor megszólalt a telefon és Zichy János gróf kultuszminiszter tudakozódott Kalocsáról, hogy vajjon igaz-e a szomorú hír, a mely már oda is eljutott. A mikor hallotta, hogy nem igaz, a legmelegebb hangon fejezte ki örömét és még nagyobb jobbulást kívánt Kossuth Ferenecnek.

A fővárosban délfelé már elterjedt a cáfolat híre is, persze nem olyan gyorsan, mint a hazug gyászhir, amely a képviselőházban déli egy óra felé egész pozitív formában ismét elterjedt. Reggel az ülés elején már beszéltek róla, de meg is cáfolták. Utóbb csak arról volt szó, hogy a katasztrófa minden pillanatban elkövetkezik. Déli egy óra tájban aztán, Andrássy Gyula gróf beszédének vége felé ismét elterjedt ez a hír az ülésteremben és látható megdöbbenést és zavart okozott. A híresztelés természetesen megint alaptalannak bizonyult. Nyomban telefonoztak Kossuth lakására, ahonnan azt mondták, hogy a beteg államférfiu jobban van.

Ugyancsak déltájban a börzére is elmentestette valaki a hiób-hírt. Az üzletezés fönakadt és csak akkor indult meg újra, amikor illetékes helyről megjött a cáfolat.

A híresztelést azonban nem olyan könnyű megcáfolni. A telefonon való kérdősködés állandóan tart és szerkesztőségeket is egyre ostromolják az érdeklődők. Délben tizenkét órakor a Kossuth-párt könyvomatosa a következő jelentést adta ki:

Kossuth Ferenc az éjszakát jól töltötte és állapotában határozott javulás mutatkozik. Ma reggel meglátogatta háziorsosa, Müller Kálmán báró dr., főrendiházi tag, a ki a javulás ellenére a legszigorubb tilalmat tartja fön arra nézve, hogy a mozgást és beszélgetést továbbra is a minimumra redukálja. Kossuth Ferenc állapotára iránt igen élénken érdeklődtek az ország minden részéből, valamint a fővárosból.

A beteg államférfiunak természetesen nem árulta el környezete, hogy holt hírét költötték.

Éjjel jelentik Budapestről: Kossuth Ferenc állapotában javulás folytatódik, de azért a mai éjszakán is orvos marad mellette.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyletének aradi 34. sz. fiókja június 3-án este 8 órakor a „Kánya“-féle színházi sörccsarnokban rendes havi választmányi ülést tart, melyre a v. tagok tisztelettel meghívotnak az elnökség.

(*) A Kereskedelmi Alkalmazottak és a Magántisztviselők Egyesülete vigalmi bizottsága (Damjanich-utca) holnap, péntek este ülést tart, melyre kéri az érdeklődő tagtársak szives megjelenését.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	161
Kiadóhivatal és hirdetésbizottság	— — —	151
Nyomda	— — —	161

Ujabb feljelentések a temesvári automobil-katasz- trófa ügyében.

— Özvegy Salgóné vallomása. —

Távirati tudósítás.

Arad, június 1.

Bonyolódik a temesvári automobil katasztrófa ügyében megindult vizsgálat. A soffört, miután tagadta, hogy ő idézte volna elő a katasztrófát, szabadon bocsátották, de azért folytatják ellene az eljárást.

Salgó özvegyének ügyvédje ma több följelentést adott be a temesvári vizsgálóbírónál. A vizsgálat elrendelését kérte Dicker József, az aradi Westinghouse-gyár igazgatója és Stratford főmérnök ellen, akiről azt állítja, hogy részük van a katasztrófa előidézésében. Talán fölösleges is hangsúlyozni, hogy ezt a beadványt az ügyvédi tulbuzgóság diktálta.

Az érdekes beadványok különben itt olvashatók:

Feljelentés Stratford mérnök ellen.

Hódosi Adolf dr. a következő feljelentést adta be:

Tekintetes vizsgálóbíró ur! Gondatlanságból elkövetett emberölés és súlyos testi sértés vétségével gyanúsított Knotz Szilárd elleni bűnügyben a sértett özvegy Salgó Miksáné nevében — a csatolt meghatalmazásra hivatkozással — azt az indítványomat terjeszttem elő vizsgálóbíró urnak: 1. hogy a vizsgálatot C. W. Stratford, a Westinghouse-gyár aradi cég főmérnöke ellen is elrendelni méltóztassék, mert őt a vizsgálat tárgyát képező bűncselekményeknél nem kevésbé súlyos gondatlanság terheli. A helyszíni szemle alkalmával történt információ kihallgatása alkalmával ugyanis a vizsgálóbíró ur előtt beismerte, hogy a bűnjelkép lefoglalt — és a bűnper befejezéséig bűnügyi zárlat alatt tartani kért — automobil az ő utasítására vette Knotz Szilárd használatba, már pedig a szemle eredménye szerint, de különösen a szakértők véleményének beigazolását nyert és fog nyerni, hogy a lefoglalt jármű négy ember szállítására alkalmatlan, de mindenesetre a benne a hátsó ülésben ülőket életveszedelemben tartotta. A vizsgálat elrendelésével egyidejűleg C. W. Stratfordot is vizsgálati fogságba helyezni kérem, a) mert külföldi, b) mert a büntetéstől való félelmében hazájába, külföldre szökéstől lehet tartani és c) mert Knotz Szilárdal való összebeszélésének s ily módon a vizsgálat megbiúsításának veszélye forog fenn;

2. hogy nemcsak a már beidézett gépszakértőket, hanem még kocsigyártó-szakértőket is meghallgatni méltóztassék, mert a kiderítendő körülmények, ugy különösen az ezen kérvényem mellett bemutatott kérdésekre kocsipítő szakértők véleményére is szükséges lesz, mint-hogy nemcsak a gép szerkezete, hanem a járműre ideiglenesen alkalmazott fa- és kocsiszerkezet megvizsgálása is a vizsgálat sikere érdekében van;

3. hogy Knotz Szilárd soffóri igazolványát elkobozni s megállapítani méltóztassék, ha vajjon a nevezett terhelt életkorának huszadik évét betöltötte-e, miután a belügyminiszter múlt év június elsején kiadott rendelete szerint husz éven alóli személyeknek sofför-igazolvány ki nem adható, végül

4. hogy a kihallgatandó gép- és kocsigyártó-szakértőkhöz, a szükséghez képest még kiegészítendő kérdéseket intézni;

5. A bűnjelkép lefoglalt gépkocsi hivatalos megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyvet beszerezni s különösen azt megállapítani méltóztassék, hogy a hivatalos vizsgálatkor s illető-

leg a szám kiadásakor a jelenleg ráalkalmazott kocsiszerkezet is ráerősítve volt-e, s hogy a vizsgálat s engedély kiadásakor ezen kocsiszerkezet is megvizsgálás tárgyát képezte-e? Teljes tisztelettel Hódosi Adolf dr. ügyvéd, özvegy Salgó Miksáné sértett képviselőjében.

Néhány fontos kérdés.

Hódosi dr. a következő kérdéseket kéri feltenni:

1. Mennyi az automobil járművek szabályrendeletileg megengedett menetsebessége?

2. Figyelemmel a bűnjelkép lefoglalt jármű löerejére, nagyságára és önsúlyára, való-e, hogy a sebes menetelés (hajítás) a benne ülők testi épségét fokozottabb mérvben veszélyeztette?

3. Való-e, hogy a bűnjelkép lefoglalt jármű önsúlyára való figyelemmel az állítólagos 70—80 kilométernyi sebességnél a jármű fordulása még csekélyebb gondosságnál is föltehető volt?

4. Való-e, hogy a kerekek, vagy a pneumatik egyikének hirtelen kilyukadása dacára, ha a jármű nem haladt volna 70—80 kilométer sebességgel, az rögtön megállítható, de mindenesetre haladásának iránya szabályozható lett volna?

5. Való-e, hogy épen a megállapítható 70—80 kilométer gyorsaságu menetelés okozta azt, hogy a jármű letérvén, vagy letérittetvén az országútról, az oly nagyokat zökent, hogy a sofför kezét a fékezőtől ellökte s ettől fogva egy pár pillanatig a jármű emberi kéz irányítása nélkül vágódott neki a mezőnek?

6. Állapítsák meg a szakértők a hátsó ülés ülőszélességét és hosszát, a kocsi belsejétől való távolságát, a kocsikosár mélységét, a hátsó ülésnek az első üléstől való távolságát, ugy a támlától, mint benntülők térdétől az első ülés hátvédjéig való távolságát s ezeketán mondják meg, hogy 70—80 kilométer sebes haladásnál, még ha a baleset (az országútról letéritése) be sem következett volna, a hátsó ülésen levők testi épsége és életbiztonsága veszélyben volt-e?

7. Ezt a veszélyt fokozta-e, hogy a hátulsó ülésen elhelyezkedők lába alatt egy gumikerék feküdt, amely miatt ők mintegy a kocsi szintjével egy irányban ültek?

8. A hátsó ülés támlájának hosszát-szélességét s illetőleg a párnázott támlásszék támaszték szélességét állapítsák meg a szakértők s ez alapon nyilatkozzanak, hogy a rajta ülők ugy tudtak-e megtámaszkodni, hogy a rázás és zökkenés veszélyének nem voltak kitéve?

9. Állapítsák meg a szakértők a kocsi belsejének mélységét a fakosártól a fenékig s ezt a körülményt véve figyelembe, hogy a fakosár alján egy gumikerék feküdt, tény-e, hogy a hátsó ülésen ülők tulajdonképen oldalvéd nélkül voltak?

10. Igaz-e, hogy a hátsó ülésnek csak két vaskarika oldalvédje volt, mint a bérkocsik szemközti ülésein?

11. Igaz-e, hogy az a két vaskarika hajlíthatatlanul volt az ülés két szélén alkalmazva s hogy azok jelenleg el vannak görbülve és pedig kifelé görbülve?

12. Igaz-e, hogy ezen elgörbülés arra mutat, hogy a hátsó ülésen ülők ösztönszerűen belekapaszkodtak s kétségbeejtő halálos félelmükben azt emberfeletti erővel kinyomták?

13. Ebből megállapítható-e, hogy a hátsó ülésen ülők már a katasztrófa bekövetkezése előtt, az országúton 70—80 kilométer sebességű száguldásnál is életveszélyben levőknek érezték magukat?

14. Igaz-e, hogy a kocsikosárnak felhágó

lépcsője nincs s hogy ilykép a kocsi szerkezete nem felel meg négy ülésnek?

15. Igaz-e, hogy a hátsó ülés párnázata egy lecsapódó deszkára volt alkalmazva s hogy ez a csapódó ülés nem volt az aljához erősítve, hanem mozgott s rázás-zökkenés alkalmával föl- és lejárt?

16. Megállapítást nyert, hogy a jármű az országútról letérvén, az országút partjának lejtőjén egy vékony fát derékban ketté szelt s rajta keresztül ment. Megállapíthatják a szakértők, hogy a megcsontított, fiatal élő fa a rajta átvágódó járművet a visszacsapódáskor felökte s ekkor a támaszték nélkül a hátsó ülésen levőket a kocsiülésből kilökte s így magyarázható meg, hogy a sérültek, noha a jármű balfele mélyebben járt, a part fensíkosa oldalára estek?

17. Képzeltető-e, hogy egy 70—80 kilométer sebességgel haladó automobilból, amely a fenti kérdésekre odaadó válaszuk szerint keskeny, mélyedés nélküli kocsikosárral volt ellátva, a hátul ülők felállani s kiugrani tudtak volna s nem-e e elfogadhatóbb, hogy zökkenés alkalmával abból őket a kocsi lökő ereje kidobta?

Még egy feljelentés.

Hódosi dr. ma a következő újabb indítványt tette a vizsgálóbíróknak:

Tekintetes vizsgálóbíró ur! Gondatlanságból elkövetett emberölés és súlyos testi sértés vétségével gyanúsított Knotz Szilárd és C. W. Stratford elleni bűnügyben a sértett özvegy Salgó Miksáné nevében és megbízásából a következő megállapítható tényállást jelentem be vizsgálóbíró urnak: Néhai Salgó Miksa avval a tervvel foglalkozott, hogy Temesvárott automobil-személyfuvarozási vállalatot létesít s e felől több ízben tájékoztatása végett tárgyalásokat folytatott Horovitz Gusztáv aradi lakossal, akinek Aradon hasonló vállalata van s a kit Salgó Miksa arra kért, hogy a Westinghouse-gyár automobiljainak beszerzésére ügyét közvetítse.

Horovitz Gusztáv ezt a Westinghouse-gyár igazgatójának is bejelentette s ez év május 28-án (vasárnap) arra kérte magát a gyár igazgatóját, Dickert, hogy bocsásson rendelkezésére egy automobil, amellyel átjöhete Temesvárra s a megszerezni remélt üzletfelet, Salgó Miksát áthozza Aradra, hogy így közvetlen tárgyalásokkal létrejöhessen az üzlet. Dicker igazgató örömmel fogadta Horovitz Gusztáv ezen ajánlatát és utasítást adott, — aminthogy a gyári szabályok szerint az ő közvetlen utasítása nélkül a gyár automobiljait harmadik személyeknek kiadni tiltva is van, — hogy egy sofför a gyár egy próbakocsijával utazzon Temesvárra, aki Salgó Miksát fölvegye s Aradra áthozza.

Ezen beszélgetésnek szem- és fültanuja volt Roth Zsigmond aradi lakos, vállalkozó is, akinek tanukép kihallgatását kérem. Ezen tényállás alapján azt a kiegészítő indítványomat terjeszttem elő, hogy a vizsgálatot Dicker gyár-igazgató aradi lakos ellen is elrendelni méltóztassék, mert ő személyesen is felelős azért a rendelkezésért és engedélyért, hogy a bűnjelkép lefoglalt és a rajta ülőket emminensen életveszélybe hozó automobil, noha a szerkezete és berendezése szerint két személynél többnek szállítására alkalmatlan volt még további két személy szállításra használatba adatott.

A szakértőről.

Tekintetes vizsgálóbíró ur! Gondatlanságból elkövetett emberölés vétségével gyanúsított Knotz Szilárd és társai elleni bűnügyben a gyanúsítottak s illetőleg Westinghouse-gyár aradi cég ellenőrző szakértőjéül Szatmáry Károly

aradi lakos jelentkezett, aki a szakértői esküt letétele : magát a szemle fogantatásánál teljesen érdektelenné mondotta. Anélkül, hogy a szakértőt meggyanusítani vagy bármiképen megvádolni akarnám, be kell jelentenem vizsgálóbíró urnak, hogy

1. a bűnjelül lefoglalt automobilkocsi vizsgálója a lajstromszám kiadása előtt épen az ellenőrző szakértő volt, tehát nyilvánvalóan elfogult.

2. Hogy az ellenőrző szakértő ugyan Arad szabad királyi város alkalmazottja s a Westinghouse-gyárral személyileg semmiféle érdekviszonyban nincs, azonban Arad szabad királyi város a Westinghouse-gyár aradi üzletének alapításában 300.000 koronával részt vett, ily összeggel érdekeltnek látszik, — kétségtelen tehát, hogy Arad szabad királyi városnak közvetett érdekében áll, hogy a Westinghouse-gyár a vizsgálat tárgyát képező balesetből kifolyólag legalább a vagyoni felelősség alól szabaduljon. A szakértőnek Arad városhoz való függőségi viszonyánál fogva tehát érdektelensége nem áll minden kétségen felül.

Ez alapon kérem, hogy Szatmáry Károlyt mint ellenőrző szakértőt okszerűen megállapítható elfogultságánál s érdekeltségénél fogva mellőzni, illetőleg szakértői véleményét figyelmen kívül hagyni méltóztassék.

Salgóné vallomása.

Az utomobil-katasztrófa ügyében Fehér Antal központi vizsgálóbíró tegnap délután kihallgatta az oly hirtelen és tragikus véget ért Salgó Miksa özvegyét, aki még mindig az ágyat őrizi és gyógyulása legalább még nyolctíz napot vesz igénybe. A szerencsétlen nő zokogva és a sirástól folyton megszakított hangon mondta el a katasztrófa részleteit:

— Knotz Konstantin soffőr és Horovitz Gusztáv a két első ülésen, szegény férjem és én a két hátsó ülésen foglaltunk helyet, ha ugyan lehet azt ülésnek nézni. A soffőr örült sebességgel hajtott és folyton rimázkodtam és kértem, hogy hajtson lassabban, mert én nagyon félek. Nem tudom tréfának vették-e a kijelentésemet, vagy még jobban akartak ijeszteni, de tény, hogy még fokozták a sebességet. Minden tagomban reszkettem és férjem átölelve tartott, nehogy kiessem. Knotz többször hátranézett és nevetett félelmemen. Utközben egy kocsi értünk utól, melyet a soffőr ki akart kerülni és ezért balra hajtott. Ugy látszik, hogy az első bal kerék az utszéli árokba jutott és a soffőr már nem tudta visszafordítani a gépet. Az automobil a lejtőn lefelé haladt. Közben letört egy fát. Ekkor azt hittem, hogy az automobil felfordult. A következő pillanatban a gép nagyot zökkent és mi kiestünk.

SPORT.

+ Országos birkózó verseny. Még csak néhány nap választ a Toldi Athletikai Klubnak e hó 5-én, pünkösd másodnapján, az Aradi Athletikai Klub sporttelepén tartandó országos birkózó versenyétől. A beérkezett nevezések most már teljes képet nyújtanak a versenyről, melyen a Magyar Testgyakorlók Köre, a Munkás Testedző Egyesület, a Budapesti Athletikai Klub, a Törökvis Sportegyesület, a Testvérség Sportegyesület és az Aradi Toldi Athletikai Klub birkózó gárdája fog a bajnoki címért mérkőzni. A verseny három súlycsoportban: nehéz (66 kgr.-ig), könnyű (66—72 kgr.-ig) és közép (72—82 kgr.-ig) súlycsoportban rendezetik. Nagyban fokozza a nézők érdeklődését és emeli a verseny színvonalát azon körülmény, hogy a porondon több ismert elsőrendű birkózók, Papp József (Törökvis), Ujlaki Mihály (Testvérség), Maróthy József (B. A. K.) Lábuj János, Dulhász Sebő, Baumann Gyula (A. T.

A. K.) a három délmagyarországi bajnok szerepel, kiknek mérkőzése, a legutóbbi versenyek eredményeit tekintve, értékes sportlátványosságot biztosítanak. A verseny kezdete délután 3 órakor lesz. Helyárak: páholy 5 korona, fenttartott hely 2 korona, tribün hely 1 korona, állóhely 50 fillér.

+ Az „Ujpesti Torna Egylet” Aradon. Pünkösd vasárnapján délután 5 órakor két heti pihenő után újból fővárosi elsőosztályú football csoportot lát vendégül az Aradi Athletikai Klub. Az Ujpesti Torna Egyesület, mely az elmúlt évben olyképen állotta meg helyét, az ez évi football bajnoki kampagnében állandó balszerencsével küzdött s csak legutóbb, amikor a kiesés veszélye fenyegette tért vissza kokott elsőrendű formájához s mutatkozott az első osztályú csapatok méltó ellenfelül. A csapat nem ismeretlen már az aradi közönség előtt, mert az elmúlt évben már szemben állott az AAK. csapatával a Török Gábor-utcai sporttelepen s akkor egy goal differenciával vereséget is szenvedett. Azóta azonban sokat haladt tudásban a csapat s jóllehet az aradi csapat és jelentős fejlődésen ment azóta át. A győzelmet valószínűleg Ujpest fogja biztosítani magának.

A zenészmester

gyilkosai.

— Megvannak a bűnügy tettesei. —

— átirati tudósítás.

Budapest, június 1.

Február elsejére virradó éjszaka az Üllői-uti Mária Terézia kaszárnyában szétrozsolt fejjel, vérbefagyva, holtan találták Gramm Henrik huszonhatéves zenekari őrmestert. A katonai bíróság az első pillanatban öngyilkosságra gondolt, de a tüzetesebb vizsgálat oly jeleket fedezett, amely fel, kétségtelenné tette, hogy Gramm őrmestert meggyilkolták. Négy nap mulva a Margit-köruti katonai fogházban volt a tettes: Uydek Bogumil cseh származású zenekari káplár személyében. Ez az Uydek őrzöngött a fogházban, tört, zuzott, az ártatlanságát hangoztatta. Hiába. Az auditorok szerint ő volt a gyilkos. Tegnap délután a Mária Terézia kaszárnyában a 6. gyalogezred legénysége előtt egy véletlen folytán az egész tisztikar jelenlétében megkerültek az igazi gyilkosok. Két fiatal zenész, *Krisch* és *Heraut* nevű tizenhétéves cseh suhancok bevallották:

— Mi gyilkoltuk meg és mi raboltuk ki Gramm Henrik zenekari őrmestert!

A fiatalemberek január elseje óta teljesítenek katonai zenekari szolgálatot. Természetesen rögtön letartóztatták őket és beismerő vallomásukat jegyzőkönyvbe vették. A szerencsétlen Uydek Bogumil négy hónapi fogság után visszanyerte szabadságát.

A szenzációs felfedezés részleteiről a következőkben számolunk be:

A 6. számú gyalogezred legénysége, két heti gyakorlatozás után tegnap, hajnali négy órakor indult vissza Budapestre, a Mária Terézia laktanyába. Az ezred délután két órakor érkezett meg. A tiszték egy része, az élelmezési tiszték és törzsőrmesterek vasuton jöttek, úgy, hogy már háromnegyed tizenkettőkor Budapestben voltak. E két hét alatt a rengeteg kaszárnyában csak a zenekar maradt. A holtrafáradt legénységet a hüvösvölgyi kadetiskolánál várták a zenészek, így vonultak be vidám marsok mellett a laktanyába. Máskor ilyen hosszú ut után mindenki vidám és boldog. Tegnap csupa komor arc fogadta a bakákat. Villámgyorsan terjedt el a hír, hogy kedden éjszaka ismeretlen tettesek feltörték és kirabolták az élelmezési irodát. De eltűnt a X. és XI. számú századok kézipénztára is, sok irat, értékes okmány és értéktárgy.

Azért annak rendje és módja szerint folyt le a parádé. Még glódiában állott az egész ezred, amikor a tamburmajor jelentést tett *Martinovics* Iván ezredesnek a szégyenletes rablásról és lopásról. Ezredes ur *Martinovics* megkérdezte:

— Kire gyanakszik?

— Nem gyanakszom senkire, — mondotta a tamburmajor, — de bármennyire restellem, a rabló, a tolvaj csak zenész lehet, mert rajtunk kívül senki sem volt a kaszárnyában.

A tiszték rövid ideig félrevonultak. Néhány perc mulva *Martinovics* újra a tamburmajort hívatta.

— Kik költek az utóbbi napokban feltűnően? — kérdezte.

— Két fiatal közlegény: *Krisch* és *Heraut*!

— Hát lépjen elő *Krisch* és *Heraut*! — parancsolta az ezredes. És a zenészek közül az ezred elé állott két sovány, fiatal gyerek.

A kaszárnya udvarán halálos esend támadt.

Krisch Alajos és *Heraut* György január elseje óta szolgálnak a Mária Terézia-kaszárnyában. *Krisch* prágai születésű, tizenhétéves brácsás. *Heraut* leitmeritzi születésű, tizennyolc éves trombitás. Az ezredes hangosan beszélt. Németül. Az egész ezred hallotta.

— Micsoda disznóság történt itt megint?

A két fiu szalutált.

— Jelentjük alásan, nem tudunk semmiről.

Martinovics ezredes rögtön intézkedett, hogy a fiúk kofferjét kutassák át. Husz kinos perc telhetett el. Akkor visszajött az őrző. Az őrmester a következő jelentést tette:

— *Krisch* ládjában megtaláltuk a kifosztott élelmezési iroda szekrénykulcsát és a X. számú század két itélő iratát. *Heraut* kofferjében a kézipénztárból kilopott négyszázhatvan koronát és a papirpánz borítékát. Jelentjük, még egy felfedezést tettünk. Mind a két kofferben találtunk véres bűnjelket. *Krischnél* Gramm őrmester pecsétgyűrűjét, kézelőgombját és borotváló pamacsát. *Herautnál* a meggyilkolt tambur zsebtárcáját, ezüstnyelű bajuszkeféjét és aranyceruzáját.

A két subanc sápadtan hallgatta az őrmester jelentését. Az ezredes intésére az őrző körülfogta a zenészkatonát.

Martinovics ezredes akkor hangosan, szinte fűöltve csapott a két elvetemült fiúra:

— Ti gyilkoltátok meg Gramm Henrik zenekari őrmestert!

Heraut megtántorodott, de az egyik baka talpraállította. *Krisch* halkán mondta:

— Ja, wir sind die Mörder! (Igen, mi vagyunk a gyilkosok!)

— Bevalljátok a gyilkosságot?

Most már mindakettő menták:

— Igen, igen, bevalljuk a gyilkosságot.

Martinovics ezredes rögtön külön zárkába záratta a gyilkosokat. Négy órára már megérkeztek a hadbírák és három államrendőrségi detektív, akik még februárban nyomoztak az ügyben. Az este Uydek Bogumil káplárt szabadlábra helyezték, de egyelőre még őrizet alatt tartják. A két gyilkos igen züllött életet élt Budapestben. Minden éjszaka egy Konti-utcai éjszakai mulatóhelyen voltak. Reggel gyakran későn jöttek a kaszárnyába. Emiatt sok büntetésük volt. Ma délután szállítják át *Krischt* és *Herautot* a Margit-köruti katonai börtönbe.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Sztojka Anna vendégszereplése Nagyváradon. A Nagyváradai Naplóban olvastuk. Némi jóindulatú túlzással azt lehetne mondani, hogy a csodás Nippon, a mesebeli Japán elevenedett meg tegnap este a színházba és a világhíres Taifun sárga tudósai után most jó alkalom volt újra bepillantani a japáni mulató világba, de tényleg, a maga rideg valóságában csak egy közepes operettelőadást láttunk egy értékes vendéggel... Hosszu esztendőik irodalmi viharai után is csodásan csengtek Makai Emil gyönyörű versei és még az sem ártott nekik, hogy az egyik női főszereplő egyáltalán nem tudta a szerepét. A darabot nyilván a vendég Sztojka Annuska kedvéért vették elő. A vendégnek ebben a szerepben kiválóan érvényesül filigránsága és egyébként is pomposán mimikázta el a japáni gésát. A hangját fejlődésben levőnek gondoljuk, de máris szélesskálájú, üdén, tisztán cseng, ügyesen bánik vele és megérezik rajta, hogy iskolázott. A közönség szívesen tapsolta s néhány dalát megújráztatta. Zsigmondi indisponálva lehetett. Leówey nem számíthatja sikeres alakításai közé Vncsot.

* A Heltai kabaré ma esti előadása a siker jegyében folyt le. Az új társulat szereplői a legjobb erőknél bizonyultak. A repertoár megnyerte a közönség tetszését. Különösen nagy hatást ért el Szécsi Magda, a legbájosabb magyar színésznők egyike, s Körmendi Ilonka kabaré énekesnő. Ismár-nővérek angol tánci nagy hatást keltettek. Sikeresen mutatkozott be Kovács Andor az aradiak által már tavalyról ismert kiváló komikus. Garas Márton drámai előadó tapsokat aratott művészi tökéletességű számaival. Varjas Antal, Radó Gizi, Sziklai Benő, Heltai Árpád szintén hozzá járultak a sikerhez.

* Bonbonnier, színpad a Fehér-Keresztkén. Ma este mutatkozott be a Bonbonniere júniusi új műsora, melynek minden egyes száma szenzációs siker volt. Jaulus igazgató ezuttal oly szerencsés szakértelemmel állította össze műsorát, hogy az bármelyik fővárosi műsorral vetekedhetik. Szinte ritkaság számba megy, hogy egy műsorba ilyen elsőrangú erőket sikerüljön szerződtetni. Csak egy két nevet kell fölemlitenünk, hogy ennek a műsornak hosszú sikert jósolhassunk. Itt van pl. Jos. Meno a teiepathikus világcsofia, a ki csodálatos képességével bámulatba ejtette a külföldet s neve már nálunk is szinte fogalommal alakult. Az a csodálatos biztosság a mivel a rejtett emberi gondolatokat kitalálja, szinte megfejthetetlen probléma elé állítja mindazokat, akik őt egyszer látták, hallották. Szőke Szakáll neve sem ismeretlen előttünk, aki satyrikus dolgait, saját darabjait hozza a műsorba és a napi aktualitásokat tárgyalja esténként sok szellemességgel és humorral fűszerezve. A férfi előadó művészek közül itt van még Josef Möller a frankfurti „Bunte Theater” kabaré művésze, aki művészi előadásával mindenütt a legnagyobb sikert biztosítja magának. A hölgyek — a kiket elsősorban kellett volna említenünk — mindegyike egy-egy bájos talentumos művésznő. Molly Perly francia subrette a párisi Follie Berger tagja, Rosa Wilke a berlini „Chate Noir” cabaret művésznője, Kürti Rózsi és Füredi Alice magyar előadó subrettek. Ezek a hatalmas műsorral bíró tagokon kívül természetesen minden este fellép Jaulus igazgató is egy-egy új kacagtató bohózzal, melyekben Albert Gizi, Komlósi Emma Grenis, Harsányi és Fodor működtek közre.

* Új attrakciók a Nyári Színházban. Az este újból hangos, lelkes sikerek színhelye volt a Nyári Színpada. Két új attrakció lépett fel ma este, s a publikum ki nem fogyott a tetszésnyilvánításokból, a tapsokból, Mr. Robins nőmimitátor óriási sikert aratott; a publikum álmélkodva hallgatta a csodaembernek szinte hihetetlen produkcióit, s minden egyes szám után spontán lelkesedéssel hangzott fel a tapsvihar. S a tetszés Robins további mutatványai

után csak fokozódott, a közönség tapsolt, ujrátzött s alig akart betelni a fenomenális produkciókkal. Nagy sikert aratott a másik új attrakció is, Miss Roberts angol énekesnő, akinek sikkes táncát, ügyes énekét a közönség tetszéssel fogadta. A régi szereplők is mind a legnagyobb siker jegyében szerepeltek.

* Az elszabadult mozdony. Csodálatos, úgy koncepciójában, mint kidolgozásában nagyszerű képet mutat be pénteken az Apolló színház. Az amerikai mozgófénykép-gyártásnak egyik legkiválóbb produktuma. Az elszabadult mozdony. A hatalmas 500 méter hosszú kép minden részletében megkapó drámai hatású, érdekesítő s minden mozzanatával leköti a néző figyelmét, érdeklődését. A csodálatosan nagyszerű kép az amerikai életből vette a tárgyát s egy hatalmas lelket megkapó, megrázó tragédia bontakozik ki belőle. Rendkívül érdekes a teljesen új műsor többi száma is, változatos, különösen a természetutáni felvételek fognak méltó feltűnést kelteni. 177

* A bohémok. Murgernek a hallhatatlan francia írónak remekműve A bohémok ime diadalmos bevonulását tartja a mozgófénykép színházakba. Puccini és Leoncavalló zsenije ennek a remekműnek megzenésítésekor ragyogott a legfényesebben és most ezeknek bábajos hangjai mellett mozgófényképben mutatja be az Uránia Színház Marcelnak és Miminek szerelmi történetét. Pathé rendezői ötletessége előbénk varázsolja Murger szívünkhöz közt alakjait és Quartier Latin felhőkarcolóinak padlásszobáskája a maga idillikus életével itt lesz előttünk a vásznon, hogy szívből gyönyörködünk ennek a letűnt szép kornak aranyos költészetében, szerelemtől ittas levegőjében Marcelban, a Mimiben, Rodolfban és Musetteben a jók, sok kedves bohémokban. Murger remekműve pénteken kerül az új műsor keretében bemutatásra. 175

Egy milliomos cég bukása.

— Megszökött börzebizományos. — A bankok érdekeltsége. —

Távirati tudósítás.

Budapest, június 1.

A börzén ma nagy riadalmat keltett egy milliós krach. Délben elterjedt a hír, hogy Auspitz Vilmos és társa tekintélyes börzebizományos cég fizetésképtelen lett és egy millióval károsít meg budapesti és vidéki intézeteket. Az illetékes köröket nem lepte meg ez a hír, mert ott már jó idő óta tudták, hogy a cég romlása elkerülhetetlen. A bukás közvetlen oka a Délmagyarországi Textilgyár Részvénytársaság Auspitz Vilmos és társa gyárvállalat insolvenciája, ami a napokban következett be és természetesen magával rántotta a gyár alapítóját és főrészvényesét, az Auspitz Vilmos és társa céget is.

Auspitzék rendkívül nagy lábon éltek, automobilt tartottak, fejedelmien költek, viszont Auspitz Vilmos nem értett az üzlethez. Már a múlt évben felszólították a textiliparnál érdekelt bankok, hogy váljon meg az intézet vezetésétől és engedjen helyet egy szakembernek, de Auspitz erre nem volt hajlandó. Erre az érdekelt bankok kivonták tőkéjüket a vállalatból, amely ezután folyton sülyedt a lejőn, Auspitz ekkor a tőzsdén akarta magát regresszálni. Budapesti bizományi üzletével tulajdonképpen a maga számlájára játszott, de itt is balsikerrel. A hullámok végre is összecsaptak a feje fölé, a lugosi vállalat kénytelen volt beszüntetni a fizetéseit, mire Auspitz szökésre határozta el magát. Előbb minden ingóságát

penzzé tette, ingatlanait feleségére iratta és eltűnt Lugosról. Valószínűleg Amerikába szökött.

A cég bukása igen sok embert érzékenyen károsít. Különösen vidéki bankok veszítenek sokat, mert a főhitelező, a Pesti Kereskedelmi Bank még akkor, mikor Auspitz nagy vagyon ura volt, óvatosan körülbástyázta magát. Egy-milliós hitelt nyújtott a cégnek a Kereskedelmi Bank a Schweizerisches Bankvereinnal együtt, de az egész összeget első helyen táblázta be Auspitznak másfélmilliót érő ingatlanaira. Egy ötvenezerkoronás folyószámlája is volt a cégnél a Kereskedelmi Banknak, de ezt az összeget is fedezi a cedált követelések. A cég passzívája körülbelül egy millió koronára rug és azt beszélik, hogy közel egy félmilliót a megszökött kereskedő magával vitt.

A jegyző pöre.

— Kép Csanádmegye hivatali életéből. —

Távirati tudósítás.

Arad, június 1.

A szegedi királyi törvényszék, mint felelősségi bíróság, érdekes ügyet tárgyalt ma délután. Az ügy előzményei még hónapokkal ezelőttre nyúlnak vissza, amikor a mezőkovács házi jegyző esetével az összes lapok foglalkoztak.

Harsányi Gyula mezőkovács házi jegyzőt ugyanis néhány hónappal ezelőtt felfüggesztették az állásától, mert a különböző hivatali szabálytalanságokkal vádolták. Kiderült az is, hogy a jegyző régebben közokirathamisítást követett el, miért kétheti fogházat is szenvedett. Mint jellemző tünetet a csanádmegyei közigazgatási életnek közlünk egy részletet abból a röpiratból, amelyik ebben az időben jelent meg Mezőkovács házi jegyző ellen.

„Harsányi Gyula ügye nem egy ember ügye, — mondja a röpirat — hanem az egész község lakosságának az ügye. Ugyanis jól tudjuk azt mindnyájan, hogy ez a jegyző mindnyájunknak ahol lehetett, de különösen ott, ahol neki haszon nem ígérkezett, ügyét határtalan rosszakarattal kezelte. Ahol lehetett, kérények készítésére szoritott bennünket, hogy abból magának jövedelmet csináljon, a mi megkárosításunkkal. Most tehát itt az idő, szabaduljunk meg ettől az embertől, erkölcsi életünk rákfénjétől. Jelentse be mindenki, ki már szenvedett tőle, panaszát, a mi régentől szeretve tisztelt, legigazságosabb főszolgabíróknál, nagyságos Kövér Béla urnál. Azok pedig, akiket véletlenül nem sértett volna meg, ne higgyenek Harsányi hazugságainak, vagy fenyegetésének, mert ő ígértenek, vagy fenyegetésének beváltására többé képes nem lesz. Ő neki úgy mint eddig, szavai ezentul sem pihennek az igazságon, hiszen ő más emberek becsapására született. Vigyázzatok polgártársak, hogy a csábításnak áldozatul ne essetek!”

A jegyzőt azonban felettes hatósága csodálatosképpen mindennek dacára visszahelyezte az állásába, a község lakosainak a legnagyobb csodálkozására. Az elkeseredés a múlt hónap 10-én tartott képviselőtestületi gyűlésen kifejezésre jutott. Mikor ugyanis Harsányi belépett a zsufolásig telt gyűlésterembe, Széll György dr. mezőkovács házi járásorvos felpattant a helyéről és így kiáltott Harsányi felé.

— Ez az alak börtönben ült, hogy lehet ilyen gazembert ebben a teremben megtűzni?

Erre a kiszólásra nagy kavardás tört ki a teremben s az ülést aznap nem is lehetett megtartani.

A jegyző feljelentést tett a járásorvos el-

len a mezőkövesházi járásbírósgon, amely azonban Széll dr.-t felmentette. Felelősség folytán ma került az ügy tárgyalásra a szegedi királyi törvényszéken. Széll György dr. nem tagadta a sértés elkövetését, csupán csak a „gazember” szó használatát nem akarta beismereni. A kihallgatott tanúk közül csak egy volt, aki hallotta, amidőn Széll dr. gazembert kiáltott Harsányi felé. A bíróság a valódiság behizonyítását nem rendelte el, meghozta az ítéletet. Eszerint a gazember kifejezésért Széll György dr.-t mindössze 60 korona pénzbüntetésre ítélte a az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette. Az ítéletben úgy a védő, mint az ügyész megnyugodtak.

Mint különlegességet megemlíthetjük itt, hogy hónapokkal ezelőtt Róth Salamon kovácsbázi iparos kérte a fészolgabirótól, hogy Harsányit a rovott multuak listájába felvegye. Ezt a fészolgabiró határozatilag el is rendelte. Hervay csanádmezei alispán azonban megsemmisítette ezt a fészolgabirói határozatot. Mindenesetre érdekes jelenség, amikor az alispán megengedi a megyéje területén, hogy egy rovottmultu községi jegyző vezesse egy nagy község értelmiségét.

A Justh-párt és a szociálisták.

— Két egyhangú választás. —

Távirati tudósítás.

Arad, június 1.

A politikai helyzet megítélésében érdekes dokumentum a szociáldemokraták újságjának a Népszavának mai vezércikke, amelyben leplezetlenül kifejezést ad a szociáldemokraták azon felfogásának, hogy ők egyáltalában nem helyeznek súlyt arra, ha a katonai perrendtartásban a magyar nyelv használata nagy mértékben biztosított. A cikk szövegét az mondja, hogy a szociáldemokraták felfogása szerint az a nyelv használandó az igazságszolgáltatás terén is, melyet az illető állampolgárok értenek, mert ezek az intézmények céljaiknak csak így felelhetnek meg. Ez annyit jelent, hogy a tót, vagy román vádlottal szemben a tárgyalási nyelv ne a magyar, hanem a tót vagy román legyen, csak mellékesen teszi hozzá, hogy a nemzetiségek jól felfogott érdekük szerint cselekszenek, ha megtanulnak magyarul. A Népszava ezzel ismét behizonyítja, hogy a szociáldemokraták a magyar nemzeti szempontokat teljesen negligálják és ugyanarra az álláspontra helyezkednek, mint a tót és román nemzetiségi túlzók, akik szintén azt óhajtkák, hogy a vádlott katonákkal szemben azok anyanyelve használatosak a tárgyalás nyelvül.

Politikai körökben joggal kíváncsiak az iránt, vajjon a szociáldemokrata szövetségeseknek ezt a magyarellenes álláspontját magukéva teszik-e Justhék is. Az mindenesetre kétségtelen a Népszava cikkéből, hogy a Justhékkel való szövetség a szociáldemokratákat az ő nemzetközi és a magyarság szempontjainak fittyet-hányó álláspontjától el nem térítette. Az ország ezek után még kevésbé fogja érteni, hogy Justh és pártja miképpen működhetik együtt a szociálistákkal, akiknek felfogásától, eddig legalább Justhékát egy egész világ választotta el.

A politikai aktualitás közül egyébiránt Andrassy Gyula gr.-f. parlamenti beszédén kívül a megüresedett mandátumok betöltése volt előtérben.

Mai távirataink a következők:

Egyhangú választások.

Az ország két kerületében, Pozsonyban és Szencsánban ma képviselőválasztás volt és mindkét helyen a nemzeti munkapárt jelöltjét egyhangulag megválasztották. Egyhangú pótválasztás egyáltalában ritkaságszámba megy, két egyhangú választás ugyanazon a napon a nemzeti munkapárt javára pedig már olyan esemény, amelynek erős a politikai jelentősége. Az országnak a kormány mellett való megnyilatkozása annál fontosabb, mivel az tüntetés-

számba megy az ellenzék ellen, amely éppen most erős harcra készül a kormány ellen a miniszteriumnak a Ház előtt fekvő véderőjavaslati miatt. Ezeket a javaslatokat az ország ismeri és ha azok ismeretében ilyen nagyfokú bizalmat nyilvánít egy napon két kerület is a kabinet iránt, úgy ez azt bizonyítja, hogy egy ellenzéki harc a közvélemény támogatására nem igen számíthat. Az a körülmény pedig, hogy a két ellenzék a két megüresült kerületben még csak jelöltet sem állított, az ellenzéki pártok gyengeségének ékesen szóló bizonyossága.

A békéscsabai választás.

Békéscsabáról jelentik: Tegnap este a békéscsabai zsidóválasztók a Korona-kávéházban értekezletet tartottak, amelyen Kristóffy József is megjelent és beszédet tartott. Kijelentette, hogy valamennyi felekezet egyenjogúságáért fog küzdeni és elítélte a katolikus egyház hatalmi törekvéseit.

Tegnap este a parasztpárt fáklyásmenetet akart Kristóffynak rendezni. A fáklyák azonban nem érkeztek meg. A nép a Fiume-szálló elé vonult, amelynek erkélyéről Kristóffy beszédet intézett hozzá. A többi között azt mondta, hogy ne az ő személyét nézzék, hanem küzdjenek az eszme diadaláért. Este a szállóban banket volt. Urszinyi megválasztása érdekében a tanyákon nagy agitáció folyik. Hír szerint Szeghő Gábor még ma visszalép a jelöléstől.

(A szegedi mandátum.)

Szegedről táviratozzák nekünk: A középponti választmány a Bánffy Dezső báró halálával megüresedett II. kerületben június tizenegyre tüzte ki a választást. A munkapárt jelöltje. Rósa Izso ellen a polgárság egy töredéke Just-párti jelöltet akar fölleptetni. — A képviselőház mai ülésén ellenzéki képviselők körében mozgalom indult meg, hogy a szegedi első kerületben Wekerle Sándor volt miniszterelnököt léptessék föl képviselőnek. Hír szerint a munkapárton sem volna kifogás Wekerle jelölése ellen. A koalíciós kormány volt elnöke pártokivüli hatvanhetes programmal lépne föl és állítólag elfogadja a jelölést, ha a munkapárt hivatalos jelöltet nem állít ellene.

HIREK.

— Az időjárás. (Az országos meteorológiai intézet hivatalos jelentése.) Lényegtelen hőváltozás és elvélve eső vagy zivatar. Sürgönyprognózis: Enyhe, elvélve csapadék, zivatarok. A hőmérséklet déli tizenkét órakor 22.4 C. fok volt.

— A kalocsai érsek beiktatása Kalocsáról jelentik: A polgárság tegnap este lampionos menetben vonult az érseki rezidencia elé és szözenádot adott az érseknek. Később az érsek a néptömeg éljenzésétől kísérve végig kocsizott a városon. Ma a kora reggeli órákban mozsárdurrogás jelezte az ünnepet. Félkilenc órakor a jézustársasági atyák vezetésével az iskolák növendékei zeneszóval vonultak végig a városon. A rezidenciától a Mi Asszonyunk-templomig, ahol a székesegyház renoválása miatt a beiktatás történik, az iskolák növendékei sort állottak s a fehérruhás leányok a templom előtt helyezkedtek el. A színültig megtelt templomban a következő előkelőségek foglaltak helyet: Náray-Szabó Sándor államtitkár a kultuszminiszter képviseletében, Zichy Aladár gróf, Vojnits István, Chotek Rezső gróf, Andor György miniszteri tanácsos, Molnár János, Ertl János, Latinovits Pál, Falcione Árpád, Mikosevits Kanut, Podmaniczky Endre báró, Pozsgay Miklós, Szencsányi György, Muzsa Gyula, Huszár Károly, Janiga János, és Slezák Lajos országos képviselők. Ráday Gedeon gróf, Vojnits István, Szencsányi Gyula, Purgly Sándor, Matkovich Béla és Joannovich Sándor főispánok. Fazekas Ágoston, Mihailovich Kornél és Ferenczy Sándor alispánok. Biró Károly, Hegedűs Albert, Demetrovics Géza, Hauke Imre, Lacz-

kovics Károly, Szárits Géza és Telbiss Károly polgármesterek. Szokolca város, amely az új kalocsai érseknek szülővárosa, négytagú küldöttséggel képviseltette magát. Az Országos Katolikus Szövetség képviseletében Budapest-ről megjelentek Zsembery István dr. és Zlinszky János dr., a Szent-István-Társulat részéről Erdősi Károly igazgató, az Országos Pázmány-Egyesület részéről Tury Béla pápai kamarás, a keresztény szociálisták részéről Lakatos Géza dr. alelnök. Résztvettek azonkívül a kalocsai főkáptalan és az egyházmegyei papság majdnem teljes számban, az esztergomi főkáptalan részéről Rott Nándor dr. és Kopernitzky Ferenc prelátnok-kanonokok, a csanádi káptalan részéről Wittenberger Antal és Blaskovits Ferenc apátkanonokok, Csernoch János érsek diszhintóján harangzugás között érkezett a templom elé, ahol a papság teljes díszben fogadta. Az oltárnál Hinger Mihály irodai igazgató felolvasta a pápai és királyi okiratokat, azután Schweitzer József nagyprépost, a kalocsai káptalan részéről latinul üdvözölte az új püspököt. Csernoch érsek ugyancsak latin nyelven válaszolt az üdvözlésre. Köszönettel fogadta a papság hódolatát. Az érsek ezután ünnepies nagymisést pontifikált. Evangélium után az érsek a szószékre lépett és prédikációt mondott, melyben a hit szükségességét fejtegette. A templomi ünnepség végeztével a vidéki küldöttségeket fogadta a főpásztor.

— A román király csókja. Bukarestből jelentik: Manu tábornokot, az egykori miniszterelnököt ma temették nagy ünnepséggel. A temetésen, mely államköltségen történt, résztvett a trónörökös is. A király tegnap a gyászolóházban tett részvéltáogatást. Odalépett a ravatalhoz és a halottat, a ki iskolatársa volt, majd később minisztere, homlokán csókolta.

— Jótékonyág. Kohn S. N. ur és neje 10 koronát adományozott az aradi polg. jótékony egyesületnek Soherhág Jakab ravatalára szánt koszoru megváltása címén, melyért köszönetet mond Maresch Gyula egyll. pénztárnok. — Az „Aradvidéki-Tanítóegyesület” ritka munkássága, felejtethetetlen tagja: Pareán János emlékének megőrzésére létesített alapítványhoz — koszoru megváltás címen — 30 koronát adományozott.

— Hirtelen halál. Pareán József, az Illés-utcai elemi iskola igazgatója ma reggel öt órakor néhány pillanatnyi rosszullét után szív-
hüdes következtében meghalt. Az igazgató 45-
esztendősen életerős, egészséges férfi volt. Rend-
kívüli szorgalommal és buzgalommal látta el
mindig kötelességét. Néhány hónapja állott
csak az iskola élén, azelőtt a Weitzer-utcai
iskola tanítótestületének volt szimpatikus tagja.
Tragikus halála széles körben keltett őszinte
résztvélet.

A következő sorok közlésére kértek fel: Az „A. V. T. E.”-nek tagjait felkérem, hogy f. é. június hó 2-án d. e. 11 órakor a Kazinczy-utcai egyesületi helyiségben megjelenni sziveskedjenek, hogy megboldogult kartársunk: Pareán János családjánál részvétünket együttesen kifejezzük. Egyben tisztelettel megkérem a Kartársakat, sziveskedjenek június hó 2-án d. n. fél 5 órára a polg. suiskola dísztermébe elfaradni, ahonnan tisztelettel megünnölk a gyászházhoz. Az elnökség.

— Hagyomány a vesztőhelynek. A szentesi járásbírósg ma arról értesítette Aradváros közönségét, hogy az ott február 11-én elhalálozott özvegy Korcsmáros Mihályné született Szalay Mária végrendeletileg kétszáz koronát hagyományozott a vesztőhely céljaira.

— Folrobbant lámpa. Weber Ferenc és Földi Ernő az Ehrenfeld Ignáts fűszer nagy kereskedő-cég alkalmazottai ma délután a pincében egy lámpa világításánál kencövet dolgoztak. A lámpa, eddig ki nem derített okból folrobbant és Földit kezén, Weber pedig arcán égette meg. A sérülések jelentéktelenek.

— Vörheny megbetegedés a tanítóképzőben. **Láng Mihály**, az állami tanítóképző intézet igazgatója ma azt jelentette a városi orvosi hivatalnak, hogy az intézettel kapcsolatos internátus egyik felügyelő tanítója, **Juhász Ferenc**, vörhenyben megbetegedett. **Tisch Mór dr.** főorvos személyesen jelent meg az intézetben és intézkedett, hogy a beteget kórházba szállítsák és a szükséges fertőtlenítés a helyiségekben megtörténjen. A tanítóképzői elemi iskola növendékei pénteken és szombaton nem mennek iskolába.

— Két automobil-baleset. Ma délelőtt háromnegyed tíz órakor baleset érte **Korányi Sándor** báró egyetemi tanárt. Csukott automobilja a Kecskeméti-utcából a Kálvin-térre hajtott s éppen a sineken haladt át, a mikor a 620-as számú közúti villamos kocsit derékra kapta. Szerencsére, hogy a villamos lassan haladt, különben összezúzta volna a gépkocsit. Az automobil üvegablaka csörömpölve hullott a földre és néhány szilánkjával megsebezte az autóban ülő professzor orrát, arcát és nyakát. Könnyebb természetű sebeit a **Réczey-klinikán** kötötték be, a hová **Korányi báró** bérkocsin hivatott. A rendőrség megindította a vizsgálatot **Koppányi Gyula** villamos kocsivezető és **Varga János** sofőr ellen. — Tegnap délután egy órakor a kőbányai-uti téglagyárak előtt automobilbaleset történt. **Beretvási Endréné** a leányával, a nevelőnővel és komornájával tóalmási birtokára igyekezett automobilján. A gépkocsi zaja annyira megrémítette egy gazdátlan szekér két lovát, hogy megvadtak és a kocsit az uton keresztbe döntötték. A sofőr fékezett, de az automobil hátsó része így is belevágódott a szekérbe. Az összeütközés következtében **Beretvási** kiröpült a kocsiból és megsérült. Visszahozták az Angol királynő-szállóban lévő lakására, a hol orvosa erősebb zúzódásokat konstatait rajta. Az automobil többi utasának nem történt baja.

— Oriási aranyelet Brádon. A brádi 12 apostol bányának nusztrári részében hatalmas aranyeletre bukkantak. **Siebert mérnök** vezetésével a munkások robbantásokat végeztek a bánya egyik részén, amelyről azt hitték, hogy teljesen ki van aknázva. Tegnap két egymásután következő robbantás után 40 kiló szabad-eranyat találtak.

— Verekedő gavallérok. **Budapestről** jelentik: Egy esti lap írja a következőket: A **Bristol-szálló** Duna felőli frontjának előcsarnokában hinos botrány történt tegnap a késő esti órákban. A skandalumot, amely egészen a tettelegességig fajult, két ismert nevű fővárosi gavallér rögtönözte. Az eset hősei **Madarasi Beck Marcell** báró bankigazgató és **Markbreit Gyula** volt országgyűlési képviselő. Az urak között már régibb keletű éles személyi ellentétek vannak. Tavaly nyáron, a városligeti Gerbeaud-helyiségben már volt egy ízben ilyen természetű összeütközés közöttük, amely azonban lovagias elintézetést nyert. Az összetűzés okáról sok mindenfélét rebesgettek a főváros előkelő társaságaiban. A valóság azonban az volt, hogy **Beck** báró egy hozzá közelálló hölgyet kellett, hogy megvédjen a **Markbreit Gyula** kéretlen hódolataival szemben. Tegnap este az urak véletlenül találkoztak a **Bristol** foyerjében és újra szóváltás támadt közöttük, amely hamarosan olyan hevessé vált, hogy a gavallérok egymásnak rohantak és összeverekedtek. A verekedőket a szálló személyzete és néhány jelenlévő szállodai vendég választotta széjjel. Az ügynek valószínűleg lovagias folytatása lesz.

— Egy pénztárcát találtak a **Baross-parkban**, melyet a jogosult tulajdonosa a rendőrségnek átadott.

— Csalás ékszerekkel. Az emberek jóhiszeműségére alakult fővárosi csalószövetkezetek — minthogy a budapesti rendőrség nagyon is szemmel tartja őket — működési körüket a vidékre tették át, számítva arra, hogy a naiv vidék még mindig fölül a fővárosban már nagyon is lejárt szélhámosaikat. A csalószövetkezeteknek egy igen kiterjedt céhe az ugynevezett zálogházi hiénák. Ezek kizárólag abból élnek, hogy hamis ékszereket zálogosítanak el jó magas összegre. Németországban külön gyárak foglalkoznak hamis gyémántokkal diszített ékszerek gyártásával és ezt olyan tökélyre vitték, hogy sok esetben még a kiváló szakértőt is megtévesztik. A hamis gyémánt tulajdonképpen viztisza zafir, melynek keménységi fokozata kilenc, tehát eggyel kevesebb a gyémántnál. Az üveget vágja. Ilyen viztisza zafirt tesznek a gyűrűkbe, függőkbe és karkötőkbe és mint gyémántot hozzák forgalomba. Tegnap délelőtt egy feltűnő eleganciával öltözött, magas termetű, szépen gondozott vöröszakállu férfi állított be az egyik közeli városka zálogházába. Egy gyémánt karkötőt adott át a zálogostak és 1200 korona kölcsönt kért rá. A zálogos, mert nagyobb összegről volt szó és mert az illetőt nem ismerte, átküldte az ékszer Halás ékszerészhez, aki egyuttal a zálogház becsüese is. Az ékszer annyira szép kivitelű, a kövek pedig oly tiszták voltak, hogy első pillanatra **Halász** is értékes tárgynak nézte. De mert csak néhány hónappal ezelőtt csapták be ugyanazt a zálogost egy hamis gyémánttal, elővette a legerősebb gyémántcsiszolóját és végigcsiszolta vele a karkötő köveit. Ekkor kitűnt, hogy a karkötő, melyre 1200 koronát kért az idegen, nem ér többet 60 koronánál. **Halász** erre személyesen átment a zálogházba, ahol az előkelő idegen már igen türelmetlenül várt, ugylátszik, megérezte, hogy baj van.

— Mit kér az ur ezért a karkötőért? — kérdezte **Halász**.

Az idegen látva, hogy a kövek le vannak csiszolva, azt felelte, hogy neki csak annyi kell rá, amennyit az arany ér. A zálogos a történetek után persze még azt sem volt hajlandó megadni, hanem intett **Halásznak**, hogy menjen a rendőrségre. A csaló azonban észrevette, hogy leleplezték és a következő pillanatban a hamis ékszer hátrahagyásával kifutott az üzletből. Mire a rendőrség embere megérkezett, az elegáns férfiúnak már nyoma veszett. Annyira ismeretlen volt a városban, hogy — amint a nyomozat kiderítette — még a vasútállomást is mástól tudakolta meg. Hiába kutatta át a rendőrség az állomást és az egész várost, a csalóra nem bírtak többé ráakadni. A rendőrség távirati uton értesítette a fővárosi rendőrséget, ha a csaló odaérkeznék, tartóztassák le, mert az elmúlt hónapokban egymásután két hasonló csalás történt már ugyanott és alapos a gyanu, hogy a tegnapi kísérletet is egyazon csalóbanda tagja követte el.

— Emésztési zavarok és fájdalom nélkül kibujnak a kicsike fogcskái, ha neki a kellő időben **Scott-féle Emulsiót** adunk, mely gyógyszer-cukamájolajból, valamint méz és natron hipofoszfittokból áll és mégis kiválóan ízletes és nagyon könnyen emészthető. A kicsike megelégedetten és nyugodtan fog aludni, miáltal az anyai éjjeli nyugalma is zavartalan lesz.

— **Franola** likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillő Vojtek és Welsznál. 1450

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Szabó György** vád alatt. Megirtuk, hogy az orvosi megfigyelés épelméjűnek találta a váltóhamisító mikalakai iskolaigazgatót. Ez alapon az aradi királyi ügyészség elkészítette ellene a vádiratot hivatali sikkasztás és okirathamisítás büntette miatt. A vádirat ellen **Szabó** kifogásokkal élt, melyeket ma tárgyalta a vádtanács. **Kilényi Zoltán dr.** **Szabó György** védője kérte védenesse elmebeli állapotának felülvizsgálását az igazságügyi orvosi tanács által, azonban a vádtanács a kérést elutasította. **Szokolczay** ügyész felszólalása után, mert az orvosszakértők egybehangzó véleménye alapján

Szabó nem elmebajos. A vádtanács a kifogásokat elvetette és **Szabó Györgyöt** hivatali sikkasztás és okirathamisítás miatt vád alá helyezte.

§ **A zilahi petíció.** Ma délelőtt folytatta a királyi Kuria I. választási tanácsa a **Lengyel Zoltán** zilahi mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyzását. A mai napon folytatélagosan ismertette **Fittler Imre** bíró a felsőbbanon és **Oláhkecelen** történt állítólagos vesztegetési esetekre vonatkozó bizonyítási anyagot. Utána **Fekete Károly dr.** a képviselő védelmében a vizsgálat kiegészítését kérte és följajánlotta **Lengyel Zoltánnak** tanuként való eskü alatti kihallgatását. A tárgyalás folyik.

§ **Esküdtizéki tárgyalások.** A júniusi esküdtizéki ciklusra eddig a következő tárgyalásokat tűzték ki: **Június 6.** **Tógyer György** haláltokozó súlyos testisértés. **Június 7.** **Dáb Ávrám** szándékos emberölés. **Június 8.** **Deme Balogh István** szándékos emberölés.

§ **Leviczky halálra ítelték.** A **Lemberg** törvényszék már napok óta tárgyalta azt a pört, amelyet egy **Leviczky** nevű fiatalember ellen indítottak **Oginszka** színésznő megölése miatt. **Lemberg**ből ma azt jelentik nekünk, hogy a törvényszék elnöke ma reggel harmadfél órakor hirdette ki az ítéletet, amelyvel a bíróság **Leviczkyt** gyilkosság miatt kötél általi halálra ítélte. Amikor **Leviczkyt** bevezették a tárgyalóterembe, a folyosón álló testvérehez ezt a kérdést intézte:

— Mi újság?

Testvére megindulva elfordult tőle és nem felelt kérdésére. Az esküdtek verdiktjének kihirdetése után az elnökük ezeket a szavakat intézte a bírósághoz:

— Az esküdtek nevében arra kérem a bíróságot, hogy a vádlottat ő felségének kegyelmébe ajánlja.

Leviczky nyugodtan hallgatta meg az esküdtek verdiktjét és a bíróság ítéletét. Védője semmisségi panaszt jelentett be.

§ **Teleki Imre gróf váltói.** **Teleki gróf** két váltót adott 1906-ban **Mechlovics János** kereskedőnek, akivel kisebb-nagyobb kölcsönök révén bizalmas ismeretségben volt. A váltókat **Mechlovics** kérésére adta a gróf, hogy segítsen velük a kereskedőn. A két váltó összesen 15.000 koronáról szólt. **Mechlovics** egy akarta értékesíteni a váltókat, hogy **Eckmayer József** és **Moskovics Mór** segítségével a **Laurin és Clement**-cégtől automobilt akart vásárolni. Tárgyalni is kezdett **Herskovics Ignáccal**, a cég műszaki szerelőjével, de **Herskovicsnak** gyanus volt a dolog és jelentést tett a főkapitányságon. Detektívet küldtek a cég üzletébe s mikor újra följajánlották a váltókat, a detektív közbelépett. Nyomozás indult meg ezután a váltók dolgában s kiderült, hogy teljesen értéktelenek, mert **Teleki Imre gróf** nagykorúságának elérése után nyomban gondnokság alá helyezték. Csalás kísérletének büntette miatt indult meg a büntető eljárás **Mechlovics** ellen, akit a törvényszék a ma megtartott tárgyaláson három hónapi fogházbüntetésre ítélte. Az elítélt fölbevezett.

§ **A miklózlazuri rablás.** **Nagyváradról** jelentik: Az esküdtbírósa ma délelőtt mondott ítéletet **Popesku Aurél** miklózlazuri kőregyző és kocsisa, **Trippor György** bűnpörében, a kiket azzal vádoltak, hogy **Neumann József** koronmárost kirabolták és megsebesítették. Az esküdtek mind a két vádlottat nem bűnösnek nyilvánította, s e verdikt alapján a bíróság fölmentette őket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Bánáti. A brunolint egy kis terpentinnel kell felhígítani. A bekent közé részeket puha ruhával nyomban letörölni, mert különben foltos lesz a butor.
K. A közlendők butorsoroztuk.

Sunlight Szappan igazán kitünő!

„En félidőben és fél-mennyiségű szappannal végzem a nagymosást.”

Főlegessé teszi a főzést és a sok dörzsölést, mert a SUNLIGHT SZAPPAN kitünő tulajdonságát fogva a piszkot feloldja és a ruhát vakító fehérré varázsolja.

Kettős darab 30 fillér. Nyocszögletű darab 16 fillér. 257

Sertéslétszám: máj. hó 29 napján volt készlet 26522 darab, máj. 30. napján fogytátott 530 darab, máj. 30. napján szállított 138 darab, május 31. napjára maradt készletben: 26916 darab.
A készlet soros fizet irányzata lanyha.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NYÁRI SZINHÁZ.

Pénteken, június hó 2-án:
MŰSOR:

1. Törbe csalt betörők. Amerikai dráma (mozgófénykép.)
2. Miriam, a megbolondult komédiás. Kacagtató jelenetek.
3. Miss Alice Roberts világhírű angol énekesnő.
4. A nevetető por. Komikus (mozgófénykép.)
5. Mr. Robins, a zeneimitátorok királya.
6. Szerellem a hadgyakorlaton. Dráma (mozgófénykép.)
7. Olga Ferra, óriási látványos mutatványai.
8. Maxi, a bádogos legény. Kacagtató (mozgófénykép.)
9. A 2 Rewells, komikus tornászok remek mutatványai a nyujtón.

Kezdeté 8 és fél órakor.

Holnap szombaton világhattrakciók és új mozgófényképek előadása.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-tér új Lloyd-palotában.
Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, péntek 1911. június 2-án:

1. Mozgófénykép-újság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apollo színház állandó műsor-száma. — 1. A világ legnagyobb kolostor. Természetutáni felvétel Páviából. — 2. Egy gazdag örökös. Mulatságos. — 3. Aki mindhalálig megtartja szavát. Dráma. — 4. Felhők és gletserek: Természetutáni felvétel. — 5. Hank és Lank. Komikus. — 6. Riva és a Garda tó. Gyönyörű természetutáni felvétel. — 7. A gyáva nyul. Komikus. — 8. Az elszabadult mozdony. Érdekfeszítő szenzációs dráma az amerikai életből. — 9. Pali, a megsebezhetetlen. Kacagtató.

Előadások délután 6 órától.

Utolsó előadás este 11 óráig.

Helyárak: Páholy díszeként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-es hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Műsört ingyen kapni a jegyszedőknél.

Saját zenekar.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, péntek 1911. június 2.

1. Virágfakadás. Színes látványosság. — 2. János. Bohózat. — 3. A karthausiak. A szerzetes rend élete. — 4. A Bohémok. Murger világhírű regénye után. — 5. Az ellen-séges bajtársak. Dráma. — 6. A művirágkészítés. Tanul-ságos. — 7. A néni befőtje. Bohózat. — 8. A Tauern-vasút. Természet után. — 9. Tommi. a házasságszerző. Bohózat. — 10. A királyi. Husvét történet.

Előadások 8 óráig kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Az előadásokon a cs. és kir. 33 gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Ruhatar. — Buffet.

Az előadások tartama 2 óra.

NYILTTÉR.*

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-

szükségletét beszerezné
felkeresni vételkény-
:: szer nélkül ::

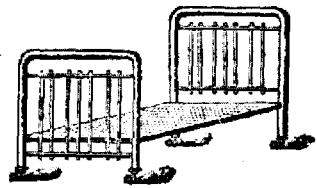
Vogel László

műorás és ékszerész üzletét.

Veszek zálogcédulát,
tört aranyat vagy más
tárgyakra becserélem.

Arad, Weitzer János-u. 9.

Uj leányiskola-épület.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy réz- és vasbutor gyáramat tetemesen megnagyobbítva rendeztem be Aradon, József főherceg-ut II. sz. és Karolina-utcai sarokházba helyettem át, ahol

réz- és vasbutorokat

Raktáron tartok rézágákat, mosdóasztalokat és éjjeli szekrényeket márvány lappal, toltettek ruhafogasokat és karnisokat és mindentféle rézárakat, vasbutorokat, sodrony ágybetéteket és kocsilészeket, gyermekágyat és gyermekkoscsikat, betegelő kocsikat, kerti berendezéseket, tűzmentes pénzszekrényeket, vasrolókat, faredőnyöket és rollettákat önműködő hengerekkel, rugókat és ruganyos árukat és különlegességeket. Elvállalok ezen szakmába vágó lakatos, kárptos és fényező munkákat, berendezek szállodákat, vendéglókat, kávéházakat, kórházakat és intézeteket, ebédlő, háló- és nappali szobákat, ugyszintén bolti kirokat, réz karnit, nagy raktár szögletes és gömbölyű réz oszlopokból minden méretben a legolcsóbb ár-kon. Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek.

Tapszatalatimat külföld gyárakban szereztem és így abban a kellem s helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönség igényeit minden tekintetben kielégíthetem. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam illő tisztelettel

Garai Károly,

réz- és vasbutor gyáros

Ügynökök felvételnek minden irányban.

Csillárok,

Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál

Atzéli Péter-utca 2. (az udvarban.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— A magyar ipar és a hadsereg. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tudatja, hogy a pólai cs. és kir. tengerkikötői parancsnokság pályázati hirdetménye a tengerészkatona ruházatának szállítása tárgyában a Kamara irodájában betekintheők. — A cs. és kir. VII. hadtest hadbiztosságának kimutatása a katonaság részére állítandó kenyér, buza, rozs, zab, széna, szalma, kőszén és tűzifa mennyiségekről, a szállításra vonatkozó határozmányokkal, együtt a kamarai irodában érdeklődők által betekintheők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távlati jelentés.

Budapest, június 1.

Amerika 1/4 el magasabb. Kínálat, vételkedv ki-elégítő, 20 ezer mm. változatlan.

Az árak 80 fillőnként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. októberre	11.10—11.11	11.07—11.08
Rozs 1911. októberre	9.08—9.09	9.85—9.06
Tengeri 1911. májusra	6.44—6.45	6.55—6.56
Zab 1911. októberre	7.54—7.55	7.63—7.64

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Június 1.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	111.30
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	91.26
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	79.80
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	218.—
Tiszaszab. és szegedi sorsjegy kölcsön	151.—
Osztrák járadék papirban	92.25
Osztrák járadék ezüstbe	96.25
Osztrák járadék aranyban	116.—
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀	92.—
1880. évi osztrák államsorsjegy	162.—
Osztrák-magyar bankrészvény	19.42
Magyar hitelbank-részvény	815.—
Osztrák hitelintézeti részvény	648.50

Budapest-Kőbányai sertéskereskedelem

— Jun. 1. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo grammon felül sulyban — fillérig; közé párosként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 168—170 fillérig; fiatal közé páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 171—174 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 164—168 fillérig.

Maidt és Schrod

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhardt-ház.)

Ajánljuk dusan felszerelt áruraktárunkat, hol valódi panamakalapok 13 kor-tól. Girárdi kalapok 2 koronától divat mellények nagy választékban I-a fehér és sárga ingek 3. 50 kor-tól, gallérok a legdivatosabb formákban. Harisnyák, konyák, 2168 gummi, eső és porköpenyek vagy választékban. Szolid kiszolgálás! Városi és megyei telefon 785. Szabott árak

St. Louis 1904. világtállításon „Grand Prix“.

Tisztítsd csak

Globus
Fém tisztítókivonattal
a világ legjobb fém tisztítószeré

Jobban tisztul, mint más fém tisztító-szer.

Legszebb ernyők! Legjobb fűzők!

Varga D. Daninál Kaphatók Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Ernyő javítások és áthuzások pontosan és gyorsan készíttetnek.

Deréktűzők méret után a legújabb formákban.

Aki bort, gyümölcsöt, gabonát, butort,

Zongorát, stb.

Azonnal, vagy

Rövid időn belül eladni óhajt,

Aki üzletet, műhelyt, lakást, stb. kiadni kíván,

de nincs rá vevője, illetve bér-lője,

igen gyorsan eredményhez jut, ha az **Aradi**

Közlöny kis hirdetési rova-tát használja. Aki

összeköttetés és ismeretség híján házastársat, nevelőt, könyvelőt,

Zsellért, stb. keres, továbbá aki

iovat, kocsit, földet, házat, stb. ven-ni, vagy eladni akar, ha hirdet,

özönével kap ajánlatot. A hirde-tés a hirdetőre kész

nyereség.

Aki tehát okosan számít és

pénzére nem akar mindenáron

ráfizetni,

óriási meglepetésben lesz része,

Ha mindenkor

igyekszik apróhirdetéseit

részletesen összeállítva, a hir-detés

díjának beküldése mellett, az

elhelyezni. A sikeres eredményt

több száz és száz eset igazolja.

érdékében áll

Sürgösen

ez ügyben

intézkedni.

Zálogházból

Átváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és el-
Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 2074

5 drb. Aradi vasipari részvény

eladó. Aradi takaré- és segély-egylet Petőfi-utca 1. sz. 2455

Gyakorlott könyvlőnök,

ki gyors és gépirásban perfekt, azonnali belépésre állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 2456

A világhírű amerikai

"Vera" cipők Aradon egyedül Buchsbaum és Társa cégnél sze-rezhetők be, kinek sikerült az egyedárusítást urak, hölgyek és gyermekek részére megszerezni. 1921

Szűzter köpenyek

13 koronától feljebb, fekete, szürke és tegethof színben minden nagy-ságban kaphatók Hoffmann Sán-dor cégnél, Színház-épület. 1911

Gyermektelen házasternpár

kerestetik, hol az asszony a lakás takarítását végezné, lakásért és fizetés mellett. Kik szobalányi mi-nőségben hosszabb ideig szolgáltak előnyben részesülnek. Ajánlatokat "Tiszta" jellegre kérünk. 2402

Kiadó

Belvárosban új házban két négy szobás modern lakás, parkirozott udvarra néző teraszszal novemberre. Elő, fürdő és két szobából álló kerti lakás is kiadó. Telefon 461. 2273

Kerékpár

fiu részére olcsón eladó. Bocskay-tér 3, ajtó 27. (Zsidóiskola mellett). 2452

Három szobás lakás

fürdőszobával azonnal kiadó. Mun-kács-utca 3. sz. a. 2465

Kiadó

4 szoba, fürdő-szoba, összes mellék-helyiségekkel, villany-világítással ellátott, teljesen külön álló föld-szintes lakás azonnal, vagy május hó 1-re. Ugyanott egy utcai bejá-rattal, száraz világos műhely, vagy raktárhelyiség kiadó Hasszinger-utca 5. sz. 2346

Jég

háztartási célokra naponta házhoz szállítva 6, 8, és 12 koronás havi bérletben megrendelhető az "Aradi jégtelep" jéggyáránál Petőfi-u. 7a. telefon 199 sz. 1823

Üzletemberek!

„Arad megyében egy jó forgalmu vegyes-kereskedés és korlátlan ital-méréssel bíró korcsma helyiségek, lakházzal és melléképületekkel öreg-ségem miatt f. év július hó 1-től át vagy eladó. Cím a kiadóhiva-talban. 2379

Vizsgalpok

(elsőrendűek) százanként 95 fill-érjével; vizsgai jutalomkönyvek nagy választékban kaphatók. Lzetti könyvek és Irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsön-könyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Ve-szek egész könyvtárakat legmagas-sabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papírkereskedése. Aradon. 1451

Ügyes kárpitós

ajánlkozik e szakmába bármily kárpitós munkák pontos és kitűnő elvégzésére, egy saját műhely-ben, mint házakhoz is, legolcsó b árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 32. sz. 561

Málna szörpöt

legfinomabb minőséget 5 kilo-grammos kannában 7 $\frac{1}{2}$ koronáért bérmentve küld Gyógyszertár Nagy-halmágyon 2203

Kiadó

Deák Ferencz-utca 39. számu új-ujjonnan épült házamban egy három szobás, egy két szobás, modern für-dő és egy 1 szobás lakás kony-ha, minden hozzátartozóval novem-ber 1-re kiadó, a tervrajz megte-kinthető ugyanott vagy Aczél-Péter utca 2. Földszint. 2305

Keresünk vétetre

modern könyveket, egész könyvtá-rakat. Ingusz L. és Fia könyvke-reskedése Arad, Andrassy-tér 16. Monarch írógép. Képviseletből vizs-zamaradt teljesen új 650 K he-yett 500 korona. 555

Kerestetik azonnalra

egy modern 3-4 szobás lakás, fürdőszoba és minden mellékhe-lyiséggel együtt. Ajánlatok N. M. jellegre a kiadóhivatalba kéretnek.

Kerékpár

keveset használt, nagyon olcsón eladó Damjanich-utca 14. sz. 2433

Olcsón.

Férfi ruha szövet eladás. Drescher és Szilágyi volt helyiségében Asztalos Sandor-u f. Ugyan ott bolti berendezés 2 drb. új nagy karika Singer-féle varrógépek minden el-fogadható áron eladók 2391

Tanulót keres

Gruber István

úr és női fodrász, úri, női és színházi paróka-készítő. 2451

Ügyes építészeti

vagy műszaki rajzolók és egy gyakornok felvétetik Benoid Gyári Részvénytársaságnál Arad, jelent-kezni lehet d. e. 8-12, d. u. 2-6. Gyakorlattal bírók előnyben ré-szesülnek. 2454

Használt írógépek

gyárilag javított állapotban bámu-latos olcsó áron kiárusít-tatnak. Lukács Rezső, írógépüzlet Luther Márton-utca 1. szám. 2426

Két fiatal

rövidszőrű német vizsla kutya, 2 hónapos, kitűnő faj, törzskönyv-vezetett, eladó darabja 20 koronaért Borlodán Györgynél Arad. 2459

Három szobás lakás

minden hozzátartozóval azonnal kiadó. Luther-tér 1. 2466

Műhely áthelyezés!

Értesítem Arad város és vidéke közönségét, hogy

mérlegjavító és műlakatos műhelyemet

május 1-én Rákóczy-u. 80. sz. alól Zoltan-utca 6. sz. alá helyeztem át.

Szíves pártfogást kér kiváló tisztelt áttel

Benkő József,
mérlegjavító és műlakatos. 2017

Nagymennyiségű

maculatura

letányos áron

o l a d ó.

Pályázati hirdetmény.

Az aradvárosi felső kereske-delmi iskolában három új tanszék töltendő be: 1. francia-magyar (esetleg német) nyelvi, 2. keresk. és polit. számtan, 3. könyvvitel-keresk. lev.

Javadalmazása az első évben 1700 korona fizetés és 360 korona lakbér. A véglegesítés után a rendes tanár a szabályzat-ban megállapított illetményben részesül, s belép a nem álla-mi tanárok országos nyugdíj-intézetébe. A pályázók kérvényüket a felügyelő bizottságnak címezzék és legkésőbbben f. évi június 18. delly nyújtásuk be az intézet igazgató-ságához.

Arad, 1911. évi május hó 29.

Varjassy Lajos s. k.
polgármester, felügy. biz. elnök.

Telefon 688. szám

Fischer Armin
szobafestő és mázoló-mester
Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal szobafestő és mázoló munkákat legegyszerűbb kivitelől legdiszesebbig, továbbá természetes fautánzatokat (floreozást) színes üvegekkel kirkott gipszfestést úgy helyben, mint vidéken. 101

6899—1911. ah. szám

Hirdetmény.

Közhirre tesszük, hogy az 1911. évre elkészített házóradó és házóosztályadó kivetési lajstrom f. évi május hó 24-től a város adóhivatalnál 8 napi közszemlére van kitéve.

Erről az adóköltségeket azzal értesítjük, hogy netáni felszólalásikat és pedig:

a) azon adózók, kik az illető kivetési lajstromban tárgyalt adónemmel már a múlt évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját.

b) azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapított adóval a kivetés évében első ízben rovatnak meg, adótartozásukat az adókönyvecskebe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi adóhivatalnál előterjeszhetik.

Arad, 1911. május hó 22-én.

A városi adóhivatal.

Moskovits

:: Anatomiai cipőgyár fiókja ::
ARAD, Szabadság tér 18. sz.

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Szabott
egység-
árak!

10

13

17

22 kor.

Egységárak. 2228 Szabott árak.

387/911. g. sz.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Gulyalegő 423 sz. 5 hold bérbeadása iránt folyó év június hó 6-án d. e. 10 órakor árverést tart. Kikiáltási-ár 78 korona 10 fillér. Bérleti idő 1914. évi szeptember 30-ig.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt venni csak szóbeli ajánlatokkal lehet.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1911. évi május hó 29-én tartott üléséből.

A gazdasági szék

Alkalmi vételek és eladások ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész
Weitzer János-utca, Minorita-palota. 1844.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserélésnek

TELEFON 438. TELEFON 438

ARADON, Andrassy-tér. (Minorita-palota.)

Honi ipar!

TURUL

Cipő

elismert

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb hazai gyártmány.

„TURUL” cipőgyár r.-t., Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: Üzletvezető: WEINBERGER EDE.

ARADON, Andrassy-tér. (Minorita-palota.)

130 saját kül- és belföldi fiókraktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 18.000 pár heti gyártás.